

Slovenský národopis

3—4

39 - 1991

Na obálke: 1. strana: Detail z ikony Posledný súd. Vyšný Orlick, okr. Svidník
4. strana: Posledný súd. Ikona na plátne z posl. tretiny 17. stor., Vyšný Orlick, okr. Svidník. Autor neznámy, rozmery 240 × 152 cm. Majetok Šarišského múzea v Bardejove. Foto O. Nováková

(Ospravedlňujeme sa čitateľom za chybné uvedenie majiteľa ikony Svätý Michal archanjel s výjavmi jeho činov, uverejnenej na obálke č.2/1991 Slovenského národopisu. Toto dielo je majetkom Šarišskej galérie v Prešove.)

Dear Reader,

Slovenský národopis (Slovak Ethnology) is a quarterly with a long tradition, edited in the Slovak language by the Institute of Ethnology of the Slovak Academy of Sciences in Bratislava, Czechoslovakia. This review publishes papers from all spheres of Slovak folk culture, past and present, including minorities and Slovaks abroad. The journal's articles range from research on the folk culture of every region of Slovakia (folk architecture, arts and crafts, costumes and clothing, folktales, songs, customs, traditions, etc.) through information on activities of ethnological research centres and museums, archival materials, book reviews to theoretical and comparative analyses of topical issues. The most interesting studies are published in English, and all the articles published in Slovak have extended English Summaries.

As the only periodical specifically devoted to the comparative study of Slovak folk culture, Slovenský národopis deepens the understanding of folk cultures throughout the world.

By becoming a regular subscriber of Slovenský národopis you will help to support an authoritative review for everyone interested in Slovak folk culture.

Contact address: **Promotion Department, VEDA Publishing House**

**Klemensova 19
814 30 Bratislava
Czechoslovakia**

HLAVNÝ REDAKTOR

Milan Leščák

VÝKONNÉ REDAKTORKY

Eubica Chorváthová

Zora Vanovičová

REDAKČNÁ RADA

Stanislav Brouček, Božena Filová, Václav Frolec, Emília Horváthová, Václav Hrníčko, Josef Jančár, Soňa Kovačevičová, Eva Krekovičová, Martin Mešša, Ján Podolák, Zora Rusnáková, Peter Salner, Karol Strelec, Andrej Sulitka

ŠTÚDIE

- Nosková, Helena: Príspevok k výskumu ľudovej kultúry Slovákov v českom pohraničí od r. 1945 po súčasnosť 261
- Moravcová, Dana: Proměny kriterií výběru manželského partnera u rudohorských Slováků v českém pohraničí 274
- Kovačevičová, Soňa: Migračné a emigračné cesty Židov na Slovensku 288
- Stoličná, Rastislava: K otázkam štruktúry, obsahu a názvov jedenia dedinského spoločenstva na Slovensku 303
- Burlasová, Soňa: Individuum a kolektív 310
- Altman, Karol: Stolové spoločnosti jako činitel integrace Českého čtenářského spolku v Brně 322
- Divacová, Zorica: K chápaniu manželstva v srbskom ľudovom prostredí 328
- Belaj, Vitomir: Slováci a chorvátska etnológia 331
- Leščák, Milan: The beginnings of functional structuralism in Slovak ethnology 336

DISKUSIA

- Rozhovor s prof. Ladislavom Holým 348
- Kaľavský, Michal: Etnicita alebo etnické vedomie? 354

MATERIÁLY

- Profantová, Zuzana: Parémie v diele Andreja Kmeťa (K 150. výročiu narodenia) 358
- Komorovský, Ján: Inkulturácia v práci slovenských misionárov 363
- Kaľavský, Michal: Jazykové a náboženské zloženie obyvateľov Zemplínskej župy v 18. storočí 367
- Skružný, Ľudvík: Studny dokumentované v archívech národopisných pracovísk SAV a ČSAV a na stredovekých i novovekých vyobrazeniach 383
- Čukan, Jaroslav—Halmová, Mária: Determinanty spôsobu života v banických obciach v okolí Železníka 402
- Vanovičová, Zora: Ikony východného Slovenska a motívy ústnej prozaickej slovesnosti 412

ROZHLADY — SPRÁVY — GLOSÝ

- K 100. výročiu narodenia prof. A. Václavika (Václav Frolec) 416
- Životní jubileum Soni Kovačevičové (Václav Frolec) 418
- Vědec nejvyšších kvalit. K jubileu Oskára Elscheka (Dušan Holý) 421
- Životné jubileum doc. dr. Emilie Horváthovej, CSc. (Kornélia Jakubíková) 426
- Jubileum Oľgy Danglovej (Soňa Kovačevičová) 428
- PhDr. Mojmir Benža oslávil päťdesiatku (Peter Slavkovský) 431
- Životné jubileum Viery Abelovej (Milan Chlebana) 433
- Vedecká konferencia venovaná 150. výročiu narodenia Andreja Kmeťa (Hana Hlôšková) 436
- Porada o národopisnom atlase Čiech, Moravy a Sliezska (Mojmir Benža) 437
- Medzinárodný vedecký seminár o Rusínoch-Ukrajincoch v karpatskej oblasti (Mikuláš Mušínska) 438
- Medzinárodná konferencia Od Ševčenkovej vedeckej spoločnosti po Ukrajinskú nezávislú univerzitu (Viera Gašparíková) 439
- Seminár Subkomisie pre ľudové staviteľstvo a sídla MKKKB (Ladislav Mlynka) 441
- Vyhlasenie o vytvorení Únie múzeí v prírode na Slovensku (Milan Kiripolský) 442
- Seminár Problémy výstavby automatizovaných informačných systémov v spoločenských vedách a v oblastiach ich aplikácie (Viera Kaľavská) 443
- Historický výskum rodiny v západnej Európe (Zuzana Beňušková) 444
- Edičná činnosť Krajského osvetového strediska v Banskej Bystrici vo vzťahu k tradičnej ľudovej kultúre 1983—1991 (Miloš Šipka) 445

RECENZIE — ANOTÁCIE

- Soviet Nationality Policies (Peter Skalník) 448
- Ethnografický atlas Slovenska (Josef Vařeka) 450
- M. Šrámková—O. Sirovátka: Katalog čes-

kých lidových balad (Soňa Burlasová)	452
M. Mitterauer: Historisch-anthropologische Familienforschung (Zuzana Beňušková)	453
Volksdichtung zwischen Mündlichkeit und Schriftlichkeit (Gabriela Kiliánová)	453
Národopisné studie o Brně (Katarína Popelková)	455
Palócock I., II. (Soňa Švecová)	456
Počátky českého národního obrození 1770 až 1791 (Jiří Langer)	456
Märchen vor Grimm (Gabriela Kiliánová)	457
Narodna vyšivka Jugoslavii	458
Čarolija niti	458
Zborník Slovenského národného múzea 1990, 1991	459
O. Sirovátka: Literatura na okraji	460
Česká lidová slovesnost	460
O. Bockhorn—W. Slapansky: Gutshofknechte und Saisonarbeit im Pannonischen Raum	461
Posolstvo Ježiša Krista zhrnuté zo štyroch Evanjelii do jednej osoby.	461
Vianočná knižka	461
E. Plicková: Bratislava mojej mladosti	461
P. Salner a kol.: Taká bola Bratislava	462
Etničeskaja onomastika	462
R. Petrovič: Srpska narodna muzika	462
Nationalsozialismus im Landkreis Tübingen Gdy do Grodzyska ruszył „parochód“	462
M. Bohatcová a kol.: Česká kniha v proměnách staletí	463
I. Štěpán: Lidové stavitelství ve stavebních plánech a mapách východočeských archivů	463
Ester Plicková	464
M. Bútorá: Mne sa to nemôže stať	464
Die jüdische Welt von gestern 1860—1938	464

OBSAH 39. ROČNÍKA

INHALT

STUDIEN

Nosková, Helena: Studienbeitrag zur Forschung der Volkskultur der Slowaken im tschechischen Grenzgebiet vom Jahre 1945 bis zur Gegenwart	261
Moravcová, Dana: Die Umwandlungskriterien in der Auswahl des Ehepartners bei den Slowaken aus rumänischen Erzgebirge im tschechischen Grenzgebiet	274
Kovačevićová, Soňa: Migrations- und Emigrationswege der Juden in der Slowakei	288
Stoličná, Rastislava: Zu den Fragen der Struktur des Inhalts und der Benennung des Speisens der Dorfgemeinschaft in der Slowakei	303
Burlasová, Soňa: Individuum und das Kollektiv	310

Altman, Karel: Tischgesellschaften als Faktor der Intergration des Tschechischen Leservereins in Brünn	322
Divac, Zorica: Zur Ehekenntnis im serbischen Volksmilieu	328
Belaj, Vitomir: Slowaken und die kroatische Ethnologie	331
Leščák, Milan: The beginnings of functional structuralism in Slovak ethnology (in englische Sprache)	336

DISKUSSION

Ein Gespräch mit Prof. Ladislav Holý	348
Kaľavský, Michal: Ethnizität oder ethnisches Bewußtsein?	354

MATERIALIEN

Profantová, Zuzana: Andrej Kmeť und die Sprichwörter in seinem Werk	358
Komorovský, Ján: Inkulturation in der Arbeit der slowakischen Missionäre	363
Kaľavský, Michal: Sprachliche und religiöse Zusammensetzung der Zemplinergau im 18. Jahrhundert	367
Skrúzňý, Ludvík: Brunnen dokumentiert in den Archiven der Slow. Akademie der Wissenschaften und der Tschechoslow. Akademie der Wissenschaften	383
Čukan, Jaroslav—Halmová, Mária: Determinanten der Lebensweise in den Bergmangemeinden in der Umgebung von Železník	402
Vanovičová, Zora: Ikonen der Ostslowakei und Motive der mündlichen prosaischen Dichtung	412

RUNDSCHAU—INFORMATIONEN—GLOSSEN

Zum 100. Jahrestag der Geburt von Prof. A. Václavík (Václav Frolec)	416
Lebensjubiläum von Soňa Kovačevićová (Václav Frolec)	418
Wissenschaftler von allerhöchsten Qualitäten. Zum sechzigsten Geburtstag von Oskar Elsček (Dušan Holý)	421
Lebensjubiläum von Fr. Doz. Dr. Emília Horváthová, CSc. (Kornélia Jakubíková)	426
Jubiläum von Oľga Danglová (Soňa Kovačevićová)	428
Ph. Dr. Mojmir Benža feierte seinen fünfzigsten Geburtstag (Peter Slavkovský)	431
Lebensjubiläum von Viera Abelová (Milan Chlebana)	433
Wissenschaftliche Konferenz gewidmet dem 150. Jahrestag der Geburt von Andrej Kmeť (Hana Hlôšková)	436
Besprechung über den Ethnographischen Atlas von Böhmen, Mähren und Schlesien (Mojmir Benža)	437
Internationales wissenschaftliches Seminar über Ruthener-Ukrainer im Karpathengebiet (Mikuláš Mušínska)	438

Internationale Konferenz Von der Ševčenko wissenschaftlichen Gesellschaft bis zur Ukrainischen unabhängigen Universität (Viera Gašparíková)	439
Seminar der Subkommission für das volkstümliche Bauwesen und Siedlungen der IKKKB (Ladislav Mlynka)	441
Verlautbarung über die Entstehung der Union der Freilicht museen in der Slowakei (Milan Kiripolský)	442
Seminar Probleme des Aufbaus der Automatisierten Informationssysteme in den Gesellschaftswissenschaften und in den Gebieten ihrer Applikation (Viera Kaľavská)	443
Historische Forschung der Familie in Westeuropa (Zuzana Beňušková)	444
Die Editionstätigkeit des Bezirks Volksbildungszentrum in Banská Bystrica in der Beziehung zur traditionellen Volkskultur (1983—1991) (Miloš Šípka)	445

BÜCHERBESPRECHUNGEN-REFERATE

INHALT DES 39. JAHRGANGES

CONTENTS

ARTICLES

Nosková, Helena: A contribution to the research in folk culture of Slovaks living in Czech borderland since 1945 up to the present	261
Moravcová, Dana: Transformation of criteria concerning selection of a marital partner among Slovaks from Rumanian Ore Mountains living in Czech borderland	274
Kovačevičová, Soňa: Immigration and emigration movements of Jews in Slovakia	288
Stoličná, Rastislava: On problems of structure, contents and denomination of meals in village communities in Slovakia	303
Burlasová, Soňa: Individual and group	310
Altman, Karel: Commensalities as a factor of integration in Czech Readers' Club in Brno	322
Divac, Zorica: Towards comprehension of marriage in Serb folk milieu	328
Belaj, Vitomir: Slovaks and Croat ethnology	331
Leščák, Milan: The beginnings of functional structuralism in Slovak ethnology	336
DISCUSSION	
Interview with Professor Ladislav Holý	348
Kaľavský, Michal: Ethnicity or ethnic awareness?	354

MATERIALS

Profantová, Zuzana: Andrej Kmeť and the proverbs in his work	358
--	-----

Komorovský, Ján: Inculturation in work of Slovak missionaries	363
Kaľavský, Michal: Language and confession in Comitatus Zemplín in the 18 th century	367
Skružný, Ludvík: The wells in archive documents in the Slovak and Czechoslovak Academy of Sciences	383
Čukan, J.—Halmová, M.: Determinants of the way of life in miners' communities in vicinity of Železník	402
Vanovičová, Zora: Icon paintings from East Slovakia and motifs of folk oral prose	412

HORIZONS—NEWS—GLOSSARY

On occasion of centennial anniversary of birth of Professor A. Václavík (Václav Frolec)	416
Jubilee of Soňa Kovačevičová (Václav Frolec)	418
On occasion of jubilee of Oskár Elschek (Dušan Holý)	421
Life jubilee of Doc. PhDr. Emília Horváthová, CSc. (Kornélia Jakubíková)	426
Jubilee of Oľga Danglová (Soňa Kovačevičová)	428
PhDr. Mojmír Benža celebrated fifty years of life (Peter Slavkovský)	431
Life jubilee of Viera Abelová (Milan Chlebana)	433
Scientific conference devoted to 150 th anniversary of birth of Andrej Kmeť (Hana Hlôšková)	436
Briefing about ethnological atlas of Bohemia, Moravia and Silesia (Mojmír Benža)	437
International scientific seminary on Russins-Ukrainians in Carpathian area (Mikuláš Mušínska)	438
International conference "From Shevchenko Scientific Society to Independent Ukrainian University" (Viera Gašparíková)	439
Seminary of Subcommittee for folk architecture and settlements IKKKB (Ladislav Mlynka)	441
Declaration Concerning constitution of Union of open air museums in Slovakia (Milan Kiripolský)	442
Seminary "Problems of building up automated informational systems in humanities and in areas of their application" (Viera Kaľavská)	443
Historical research of family in Western Europe (Zuzana Beňušková)	444
Publishing activities of Regional cultural center in Banská Bystrica in regard to traditional folk culture during years 1983—1991 (Miloš Šípka)	445

BOOK REVIEWS—ANNOTATIONS

CONTENTS OF 39th VOLUME

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

- Носкова, Хелена: К исследованию народной культуры Словаков в чешском пограничье с 1945 г. по наши дни . . . 261
- Моравцова, Дана: Изменения критерий выбора супружеского партнера среди Словаков из румынских Рудных гор, переселенных в чешское пограничье . . . 274
- Ковачевичова, Соня: Миграционные и эмиграционные пути евреев Словакии . . . 288
- Столична, Растислава: К вопросам структуры, содержания и названий еды деревенского общества в Словакии . . . 303
- Бурласова, Соня: Индивид и коллектив . . . 310
- Альтман, Карел: Столовые общества как фактор интеграции Чешского читательского клуба в Брно . . . 322
- Дивац, Зорица: К пониманию брака в сербской народной среде . . . 328
- Белай, Витомир: Словаки и хорватская этнология . . . 331
- Лешчак, Милан: Зарождение функционального структурализма в словацкой этнологии (на английском языке) . . . 336

ДИСКУССИЯ

- Разговор с профессором Ладиславом Голым . . . 348
- Калявски, Михал: Этничность или этническое сознание? . . . 354

МАТЕРИАЛЫ

- Профантова, Зузана: Андрей Кметь и паремия его трудов . . . 358
- Коморовски, Ян: Инкультурация в работе словацких миссионеров . . . 363
- Калявски, Михал: Языковая и конфессиональная структура населения Земплинского комитата в 18-ом веке . . . 367
- Скружны, Лудвик: Колодцы документированные в архивах Словацкой и Чехословацкой академии наук . . . 383
- Чукан, Ярослав—Хальмова, Мария: Детерминанты быта в шахтерских поселениях недалеко Железника . . . 402
- Вановичова, Зора: Иконы восточной Словакии и мотивы устной народной прозы . . . 412

ОБЗОРЫ — ИНФОРМАЦИЯ — ГЛОСЫ

- По случаю сотой годовщины со дня рождения проф. А. Вацлавика (Вацлав Фролец) . . . 416
- Жизненный юбилей Сони Ковачевичовой (Вацлав Фролец) . . . 418
- Ученый самого высокого качества. По случаю юбилея Оскара Эльшека (Душан Голы) . . . 421
- Жизненный юбилей Доц. Д-ра Эмилии Горватовой, к.и.н. (Корнелия Якубикова) . . . 426
- Юбилей Ольги Дангловой (Соня Ковачевичова) . . . 428
- Д-р Моймир Бенжа отметил пятьдесят лет (Петер Славковски) . . . 431
- Жизненный юбилей Веры Абеловой (Милан Хлебана) . . . 433
- Научная конференция по случаю 150-летия со дня рождения Андрея Кметя (Хана Хлуошкова) . . . 436
- Совещание об этнографическом атласе Чехии, Моравии и Силезии (Моймир Бенжа) . . . 437
- Международный научный семинар о русинах-украинцах Карпатской области (Микулаш Мушинка) . . . 438
- Международная конференция «С Научного общества им. Шевченко по Свободный украинский университет» (Вера Гашпарикова) . . . 439
- Семинар Субкомиссии по народному зодчеству и поселениям МКККБ (Ладислав Млынка) . . . 441
- Декларация об основании Унии музеев на открытом воздухе в Словакии (Милан Кирипольски) . . . 442
- Семинар Проблемы построения автоматизированных информационных систем в общественных науках и в областях их приложения (Вера Калявска) . . . 443
- Историческое исследование семьи в западной Европе (Зузана Бенюшкова) . . . 444
- Издательская деятельность Областного культурного центра в Банской Быстрице в отношении к традиционной народной культуре в 1983—1991 г. (Милош Шипка) . . . 445

РЕЦЕНЗИИ — АННОТАЦИИ

СОДЕРЖАНИЕ ЖУРНАЛА ЗА 39^м ГОД
ИЗДАНИЯ

JAZYKOVÉ A NÁBOŽENSKÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽOV ZEMPLÍNSKEJ ŽUPY V POLOVICI 18. STOROČIA

MICHAL KALAVSKÝ

Národopisný ústav SAV, Bratislava

Jedným z problémov, na ktoré sa musí záujem etnológov sústrediť výraznejšie ako doposiaľ, je aj vývoj etnickej a národnostnej štruktúry jednotlivých územných celkov, predovšetkým národnostne zmiešaných oblastí (NZO). V oblastiach, ktoré obývajú dve alebo viac etník dochádza k zložitým etnickým procesom, pri ktorých sa odovzdávajú kultúrne hodnoty, obohacujú jednotlivé kultúry, ale aj nastávajú zmeny a niekedy až strata kultúrnej identity. V prostredí etnicky zmiešaných lokálnych spoločenstiev sa popri bilingvisme vyskytuje často aj bikultúrnosť (najmä v etnicky zmiešaných príbuzenských spoločenstvách), tá bikultúrnosť, ktorá niekedy tvorí len prechodný stupeň medzi etnickým povedomím príslušnosti od jedného k druhému spoločenstvu. K zmenám etnického vedomia dochádza veľmi pozvoľna, tento proces trvá najmenej tri generácie a takmer vždy prebieha za násilného pôsobenia vonkajších tlakov (ekonomických, politických, kultúrnych, spoločenských). Strata kultúrnej identity lokálnych alebo územných etnických spoločenstiev asimiláciou, etnocídou alebo genocídou môže prebiehať len v etnicky zmiešaných oblastiach, bez ohľadu na to, ktoré etnické spoločenstvo má v tejto oblasti početnú väčšinu, kultúrnu prevahu a pod. Preto je veľmi dôležité nepretržité systematické výskumy v takýchto oblastiach vykonávať aj s tým zámerom, aby sa získavali hodnoverné poznatky o kultúrnych systémoch jednotlivých etnických spoločenstiev, a tak prispievali k ich zachovaniu.

Jednou z NZO je aj oblasť bývalej Zemplínskej župy, predovšetkým jej južná a severná časť. Na Zemplín sa zameriavame preto, že sa

tu plánuje komplexný národopisný výskum NZO.¹ V tejto štúdii sa zameriavame na východiskové údaje k náboženskému a jazykovému (etnickému) zloženiu obyvateľstva regiónu v polovici 18. storočia, teda jednu generáciu pred začiatkom násilnej maďarizácie. Ako prameň nám budú slúžiť kanonické vizitácie, ktoré vykonával jágerský biskup František Barkóczy de Szala v Zemplínskej župe v júni a júli r. 1749.²

Problematika etnického a náboženského zloženia jednotlivých regiónov Slovenska sa zanedbala do takej miery, že aj v oficiálnych (národne reprezentačných) publikáciách sa ako hodnoverné zverejňujú výsledky národnostne tendenčných sčítaní ľudu z rokov 1890, 1900 a 1910, akoby odrážali reálne existujúci stav.³ Zabúda sa pritom, že značná časť Zemplína (ale aj niektoré iné regióny) boli NZO, a teda bilingvistické. Údaje o materinskom jazyku, resp. národnosti majú v týchto prípadoch veľmi relatívnu platnosť, pretože môžu bez problémov kolísať medzi desiatkami percent.

Obyvateľstvo Zemplína nebolo zmiešané len národnostne, ale aj nábožensky. Popri sebe sa tu vyskytovali katolíci rímskeho aj gréckeho obradu (uniati a pravoslávni), evanjelici augsburského vyznania (luteráni) aj reformovaní (kalvíni), anabaptisti a židia. Zemplín je teda zmiešaným územím aj cirkevne, lebo tu spolužili východný a západný kresťanský obrad, kresťanstvo reformované aj nereformované, katolíci aj nekatolíci, kresťania aj židia. Vzhľadom na to, že mnohé kultúrne javy sa odvodzovali od konkrétneho vierovyznania, treba poznať aj náboženskú regionalizáciu skúmanej NZO.

Kritika prameňa

Kanonické vizitácie obsahujú súpis kostolného a farského majetku, príjmy fary a cirkevných služobníkov, údaje o počte obyvateľstva farskej obce a filiálok, o jazyku a náboženstve obyvateľstva, údaje o farárovi a pomeroch medzi veriacimi, údaje o vykonávaní obradov, procesií a pod. Nás zaujímajú teraz len údaje o náboženstve a jazyku veriacich. Vzhľadom na to, že ide o vizitácie na rímskokatolíckych farách, sú údaje o počte rímskokatolíckych veriacich presné. Údaje o počtoch obyvateľstva iných vyznaní sú väčšinou tiež presné, ale v niektorých prípadoch pri vyšších počtoch sa zaookrúhľujú na desiatky, príp. iné okružle čísla. Potom majú pre pomery v dotyčnej lokalite vlastne len orientačný význam. Samozrejme, že vizitátor z hľadiska svojej funkcie mal pohovory aj s duchovnými ostatných vyznaní, o čom sú záznamy v oboch knihách tejto vizitácie. Údaje však usporadúvam podľa rímskokatolíckych farností vzhľadom na to, že evanjelické vyznania nepokrývali celú oblasť Zemplína a rozloženie gréckokatolíckych farností v Zemplíne je dosť nerovnomerné. Zriedka sa stretávame s tým, že počet obyvateľov v lokalite je neudatý, častejšie je neurčený, ale je uvedené, že všetci sú určitého náboženstva alebo sú uvedené počty osôb patriacich k určitému vyznaniu a tí, ktorí sú iného vyznania, sa označujú ako ostatní. Deti (proles, enfantes, incapaces) sa uvádzajú spolu s ostatnými veriacimi podľa jednotlivých vyznaní, väčšinou sa však oddeľujú od počtu dospelých a rozlišujú sa podľa vyznaní, zriedka sa uvádzajú súhrnne pre všetky vyznania spolu.

Obe knihy boli napísané v októbri 1849, teda asi 3 mesiace po vykonanej vizitácii. Prvá kniha zahŕňa Dištrikt podhorský a Nového mesta pod Šiatrom (Submontanum, et Ujhelyiensem Districtus), druhá kniha Humenský dištrikt (Districtum Homonniensem).⁴

Náboženské zloženie obyvateľstva Zemplína

Údaje o náboženskom zložení obyvateľstva jednotlivých farností a lokálnych spoločenstiev sú uvedené v tabuľke č. 1 a na mapách číslo 1 až 4. Z náboženského hľadiska možno územie Zemplína, ktoré je dnes súčasťou Slovenskej republiky, rozdeliť na 4 náboženské regióny:

- I. región so zmiešanými lokálnymi spoločenstvami — rímsko- a gréckokatolícko-kalvínskymi;
- II. región so zmiešanými lokálnymi spoločen-

stvami — rímsko- a gréckokatolícko-luteránskymi;

- III. región so zmiešanými lokálnymi spoločenstvami — rímsko- a gréckokatolíckymi;
- IV. región s gréckokatolíckymi lokálnymi spoločenstvami;
- V. prechodná zóna s rôznymi náboženskými lokálnymi spoločenstvami.

Jednotlivé regióny obsahujú v sebe samostatné iné nábožensky zmiešané alebo rovnorodé lokálne spoločenstvá či mikroregióny (mapa č. 5).

Región I.

Zahŕňa oblasť od dnešnej československo-maďarskej štátnej hranice po líniu obcí Malé Ozorovce, Sečovce, Višňov, Hriadky, Tušice, Moravany, Lučkovce, Trhovište, Laškovce, Vrbnica, Lastomír a Čečehov. Do Maďarska pokračuje zemplínskou časťou Potisia.

Jednotlivé obce s unitárnymi lokálnymi spoločenstvami:

- gréckokatolícke: Dobrá, Zemplínska Nová Ves, Malý Kazimír, Veľký a Nový Ruskov, Zbehňov, Trnávka, Falkušovce;
- rímskokatolícke: Nový Salaš;
- kalvínske: Malý Horeš, Strážne, Veľký Kamenec, Ladmovce, Černochoy, Bara, Obořín; väčšina týchto obcí je pokračovaním súvislého kalvínskeho osídlenia oblasti Bodrogköz.

Zmiešané lokálne spoločenstvá boli veľmi rôznorodé: rímsko- a gréckokatolícko-kalvínsko-luteránske (Veľký Kazimír, Sečovce, Kochanovce, Višňov, Moravany, Horovce, Bánovce nad Ondavou, Bracovce, Malčice, Lastomír a Budkovce), gréckokatolícko-kalvínsko-luteránske (Lučkovce, Laškovce), gréckokatolícko-kalvínske (Čierna nad Tisou, Poľany, Brezina, Zemplínske Hradište), rímskokatolícko-kalvínske (Kráľovský Chlmec), katolícke rímskeho a gréckeho obradu (Veľaty, Parič, Žbince, Komanice, Sliepkovce, Petrikovce). Z 13 rôznych možností náboženského zloženia lokálnych spoločenstiev sa v tomto regióne vyskytovalo desať. Neboli tu prítomné len 3 typy zmiešaných spoločenstiev, ktoré vytvárali katolíci oboch rítov s luteránmi.

Región II.

Zahŕňa západnú časť centrálného Zemplína, severne od obce Sačurov až po Skrabské. Jeho hranicu tvorí línia obcí Zámutov, Vechec, Hencovce, Sedliská, Benkovce, Slov. Kajňa, Kvakovce, Dobrá, Trepec, Michalok, Vyšný Žipov, Skrabské, Čierne nad Topľou a ďalej po hranici Zemplínskej župy na juh po Zámutov. V tomto

regiónu sa vyskytovali 4 gréckokatolícke obce (Ruský Kazimír, Čičava, Zlatník a Rudlov), 2 obce so zmiešaným rímsko-katolícko-luteránským obyvateľstvom (Trepec, Slovenská Kajňa) a jedna obec gréckokatolícko-luteránska (Merník). Okrem toho sa tu vyskytoval mikroregión, ktorý tvorili katolícke obce oboch rítov (Kamenná Poruba, Čemerné, Nižný Krušov, Majerovce).

Región III.

Zahrnuje východnú časť Zemplína severne od čiar Michalovce—Sečovská Polianka až po Sninu, Papín, Hrubov a Novú Kelču. Jeho hranicu tvorí línia Čečehov, Michalovce, Suché, Rakovec n. Ondavou, Nižný Hrušov, Sečovská Polianka, Dlhé Klčovo, Nižný Hrabovec, Kučín, Kladzany, Podčičva, Ondavské Matiašovce, Malá Domaša, Veľká Domaša, Nová Kelča, Ďapalovce, Vyšná Sitnica, Pakostov, Hrubov, Hrabovec nad Laborcom, Brestov, Zbudské Dlhé, Jabloň, Slovenské Krivé, Papín, Adidovce, Snina a ďalej po hranici župy na juh. V rámci tohto regiónu sa vyskytovali 3 mikroregióny s čisto katolíckym obyvateľstvom latinského rítu (Snina, Belá n. Cirochou, Dlhé n. Cirochou, Modra n. Cirochou, Kamienska-Jabloň, Koškovce, Hankovce-Žalobín, Štefanovce, Karná, Ohradzany, Slovenská Volová, Brestov, Mysliná), obce s r. kat. obyvateľstvom (Lesné, Kučín, Kladzany, Staré, Veľopolie, Hrubov, Hrabovec n. Laborcom), obce len s gréckokatolíckym obyvateľstvom (Rakovec n. Ond., Voľa, Porúbka, Maškovce, Dedačov, Niž. Ladiškovce, Turcovce, Baškovce, Rafajovce), 2 mikroregióny s katolícko-luteránskym obyvateľstvom (Hudcovce, Topoľovka, Lieskovec-Holčíkovce, Girovce, Lukačovce, Jankovce, Vítazovce) a jedna samostojaca obec s r. kat. a gr. kat.-luteránskym obyvateľstvom (Ďapalovce).

Región IV.

Región s absolútnou prevahou obyvateľstva gréckokatolíckeho vyznania v severnej časti Zemplínskej župy. Jeho južnú hranicu tvorila línia obcí Inovce, Bystrá, Hrabová Roztoka, Strihovce, Kolonica, Stakčín, Pčoliné, Pichne, Zubné, Nechválková Polianka, Nižná Jablonka, Rokytov pri Humennom, Radvan n. Laborcom, Oľka, Pribulany, Ruská Kajňa, Ruská Poruba, Rohožník, Piskorovce, Vyšný Hrabovec, Valkov, Detrik, Petkovce, Vavríneec, Prosačov, línia pokračuje ďalej v Šarišskej župe. V rámci tohto regiónu existoval v okolí Stropkova mikroregión so zmiešaným rímsko-

a gréckokatolíckym obyvateľstvom v obciach Stropkov, Chotča, Bokša, Šandal, Nižná Oľšava a Breznica (tá však len s katolíckym obyvateľstvom latinského rítu).

Prechodná zóna (V)

Tvorila ju malá skupina obcí medzi regiónom I. a regiónmi II. a III. Tieto obce sa výrazne odlišovali od skupín obcí oboch susedných regiónov svojím náboženským zložením. Boli to prevažne obce čisto gréckokatolícke (Jusková Voľa, Banské, Davidov, Cabov, Dargov a Stankovce), obce s katolícko-luteránskym obyvateľstvom (Bačkov, Parchovany, Dvorianky, Božčice, Pozdišovce, Šamudovce a Krásnovce), so zmiešaným gréckokatolícko-luteránskym v Kravanoch, so zmiešaným (rímsko a grécko) katolíckym v Dvoriankach, so zmiešaným katolícko-luteránsko-kalvínskym v Močaranoch. Táto prechodná zóna má dve časti. Väčšina obcí je vo väčšej západnej časti, menšiu východnú časť tvoria obce Pozdišovce, Šamudovce, Krásnovce a Močarany.

Z hľadiska náboženského by sa Zemplín mohol deliť aj na časť katolícku, ktorú vytvára región III. spolu s regiónom IV. a na časť zmiešaného náboženského zloženia katolícko-protestantského (regióny I. a II. a prechodná zóna).

Jazykové zloženie obyvateľstva

Údaje o jazykovom zložení lokálnych spoločenstiev počas kanonickej vizitácie v roku 1749 sú zhrnuté na mape č. 6. Nie sú však na nej zakreslené rusínsky hovoriace spoločenstvá v severnej časti Zemplínskej župy, o ktorých sa uvádzalo len to, že je v nich obyvateľstvo katolícke gréckeho rítu. Z mapy je zrejmé, že južne od línie Sečovce—Budkovce sa na celom území Zemplínskej župy až po sútok Slanej a Tisy vyskytovali prevažne dvoj- a trojrečové lokálne spoločenstvá. Väčšinou to boli slovensko-maďarské alebo slovensko-rusínsko-maďarské obce, počet obyvateľov hovoriacich dotýčnými jazykmi nebol nikdy určený, v zriedkavých prípadoch bol určený podľa náboženského delenia. Čisto slovenské obce južne od tejto hranice boli Veľké Ozorovce, Egreš, Kašov, Malý Kazimír a dve obce ležiace dnes už v Maďarsku—Matyás-háza a Felső Redmecz. Čisto maďarské obce v celom Zemplíne podľa tohto prameňa boli iba v okolí Kráľovského Chlmca, v oblasti Bodroghözu (dnes v Maďarsku) a dve obce pod Zemplínskymi vrchmi. Celkovo to bolo 16 obcí, z nich 7 na dnešnom území Slovenska (Ladmovce, Boľany, Kapoňa, Čierna

nad Tisou, Kráľovský Chlmec, Malý Horeš, Plešany), v oblasti Bodrogközu (Medzibodrožia) to boli obce Karcsa, Kis Rozvagy, Lacza, Nagy és Kis Czigánd, Ricse a Semjén, v oblasti Zemplínskych vrchov Sárospatak a Harkály. Rusínsky sa hovorilo v Damóczi (dnes v Maďarsku).

Severne od línie Sečovce — Budkovce až po Sninu, Papín a Hoču boli viacmenej čisto slovenské obce, pravda vyskytovali sa tu aj čisto rusínske lokálne spoločenstvá, napr. Ruský Kazimír, Čičava, Rudlov, Jusková Voľa, Vyšná Olšava. Zriedkavé sú tu lokality so zmiešanými jazykovými spoločenstvami, ako slovensko-rusínske sú zaznamenané Bačkov, Hažín, Lackovce, v Michalovciach hovorilo časť obyvateľov aj nemecky, viac zmiešaných lokálnych spoločenstiev vo farnostiach tejto oblasti nie je uvedených.

Z uvedeného je zrejme, že najpočetnejšou jazykovou skupinou v celom Zemplíne, vrátane časti, ktorá je v súčasnosti v Maďarsku, boli Slováci, ktorí sa vyskytovali v súvislom osídlení na celom území župy okrem úzkeho pásma pozdĺž severných hraníc obývaného Rusínmi. V južných častiach župy však žili Slováci v zmiešaných jazykových lokálnych spoločenstvách spolu s Maďarmi aj s Rusínmi.

Z tohto dôvodu sa nedá určiť a exaktne stanoviť ani rečová (etnická) hranica medzi jednotlivými jazykovými spoločenstvami žijúcimi v sledovanej oblasti. Možno stanoviť hranice územného rozšírenia jazykovo zmiešanej oblasti, možno stanoviť hranicu rozšírenia čisto slovenských alebo čisto maďarských či čisto rusínskych obcí, ale tieto hranice sa navzájom prekrývajú a ich stanovenie je z vedeckého hľadiska málo plodné. Veľké množstvo Slovákov žilo napr. južne od hranice rozšírenia čisto slovenských obcí a veľké množstvo Maďarov žilo mimo hranice čisto maďarských obcí. Zaujímavé by bolo sledovať charakter a intenzitu výmeny kultúrnych hodnôt medzi jednotlivými jazykovými spoločenstvami v lokálnom spoločenstve a medzi rôznymi jazykovo čistými lokálnymi spoločenstvami navzájom. Nie je to však nateraz našim úmyslom.

Vzťah medzi jazykovým a konfesijným zložením obyvateľstva

Aj keď vo všeobecnosti jazyk obyvateľstva nezávisel od príslušnosti k náboženskému vyznaniu a naopak, predsa v niektorých jazykovo zmiešaných spoločenstvách sa príslušnosť k jazykovému spoločenstvu riadila príslušnosťou

k určitému náboženstvu. Uvádzame niektoré príklady: V dedinách Kák a Sisár vo farnosti Geszthely žili moravskí bratia.⁵ V mestečku Szerencs sa hovorilo maďarsky aj slovensky, ale vzhľadom na počet kalvinov všetci rozumeli maďarsky.⁶ V Cejkove a Brehove (farnosť Cejkov) boli katolíci Slováci, Rusíni hovorili vlastným nárečím a kalvíni maďarsky a slovensky. V Zemplínskom Jastrabí katolíci hovorili slovenským nárečím, kalvíni slovensky a maďarsky.⁸ V Zemplíne sa hovorilo maďarsky, ale katolíci sa pridŕžovali slovenčiny.⁹ V Novej Vieske pri Bodrogu katolíci používali slovenské a maďarské nárečie, kalvíni maďarské.¹⁰ V Novosade a Kyste prevládalo rusínske nárečie, ale kalvíni hovorili maďarsky.¹¹ V Nižnom Žipove (farnosť Lastovce) katolíci hovorili maďarsky a slovensky, nekatolíci maďarsky.¹² V Zemplínskej Teplici katolíci používali slovenské nárečie, ostatní maďarské.¹³ V obciach Medzibodrožia Nagy a Kis Czigánd a Kárad sa hovorilo maďarsky vzhľadom na čisto kalvínsky charakter obcí.¹⁴

Údaje o jazykovom zložení jednotlivých obcí boli pre biskupský úrad potrebné z hľadiska umiestňovania farárov podľa ich jazykových schopností a potrieb veriacich jednotlivých farností. Farári získavali svoje teologické vzdelanie najprv v seminári v Košiciach a potom v Jágri na kapitule, čím sa mali zdokonaľiť aj v maďarčine. Záznamy o jazykových schopnostiach farárov ukazujú, že v mestečkách tokajskej oblasti medzi Zemplínskymi vrchmi a Tisou boli farári ovládajúci obidva jazyky, podobne ako boli dvojjazyčné (slovensko-maďarské) aj tieto lokality. Je to prípad farárov v Geszthely, Mád, Bodrog Keresztur, Olaszi Liszka, Tarczal a ďalších. Je to aj prípad správcov farností, ktorých sídlo je v oblasti dnešnej slovensko-maďarskej hranice a v jazykovo zmiešaných lokalitách, napr. v Cejkove, kde evanjelium čítali slovensky a maďarsky. V trochu severnejších lokalitách sú už záznamy iba o znalosti slovenského jazyka správcov farností (Sečovce, Parchovany).¹⁵ Vo viacerých inventároch kostolov sa uvádzajú slovenské evanjeliáre (liber evanjeliarum slavonicum), napr. v Lieskovci, Dobrej nad Ondavou, Dlhej nad Cirochou, príp. slovenská kniha kázni (precatiorum slavonicum) v Parchovanoch. Zaujímavý je záznam o svätení sviatkov v Hlinnom, kde bolo lokálne spoločenstvo zmiešané z troch náboženstiev: rímsko-gréckokatolícko-evanjelické. Tu sa sviatky zachovávali podľa príkladu Rusínov.¹⁶

Záver

1. Územie Zemplína sa z náboženského hľadiska delilo na tri zmiešané a jeden nábožensky kompaktný región.

2. Z jazykového hľadiska možno územie Zemplína rozdeliť na tri oblasti: oblasť severnú, v ktorej sa hovorilo prevažne rusínsky, centrálnu oblasť, v ktorej sa hovorilo slovensky (východoslovenskými nárečiami) a južnú časť, ktorá bola jazykovo zmiešaná, prevažne však slovensko-maďarská.

3. Výpovede prameňov hovoria o tendencii, že čisto kalvínske obce boli väčšinou jazykovo maďarské. Kalvínske náboženské spoločenstvá v nábožensky zmiešaných obciach v strednej časti Zemplína boli jazykovo prevažne slovenské, v južnej časti tvorili jazykové spoločenstvo

maďarské oproti katolíckym spoločenstvám, ktoré boli často slovenské. Vyplývalo to zrejme aj z blízkosti takých centier uhorskej reformácie ako Debrecín a Szárospatak.

4. Vzhľadom na početnosť nábožensky zmiešaných obcí nemožno stanoviť náboženskú hranicu rozšírenia jednotlivých katolíckych alebo reformovaných náboženstiev, možno stanoviť len hranice jednotlivých náboženských regiónov, ktoré sa lišili náboženským zložením lokálnych spoločenstiev.

5. Jazykovú (etnickú) hranicu nemožno stanoviť ani ako pokus o abstrakciu. Možno hovoriť len o jazykovo (etnicky) zmiešaných oblastiach a jazykovo (etnicky) rovnorodých oblastiach, príp. lokálnych spoločenstvách.

POZNÁMKY

- 1 Projekt výskumu „Etnokultúrne vzťahy národov a národností na území Slovenska“ bol vypracovaný ako žiadosť o vnútorný grant SAV. V rámci neho sa počítá s čiastkovou úlohou „Etnokultúrny vývoj v Zemplíne“.
- 2 Od 19. mája do 14. júna 1749 vykonal vizitácie vo farnostiach Girines, Geszthely, Mád, Szerencs, Tállya, Monok, Tisza Tokaj, Tarczal, Bodrog Keresztur, Olaszi Liszka, Erdo Bénye, Tolcsva, Sarospatak, Sátor allya Ujhely, Cejkov, Rad, Veľké Trakany, Boťany, Páczin, Lastovce, Veľký Kazimír, Trebišov, Slivník, Veľké Ozorovce, Plechotice, Sečovce, Parchovany; od 17. do 19. júna farnosti Vranov nad Topľou, Nižný Hrušov, Trhovište, Budkovce; od 1. júla do 15. júla farnosti Michalovce, Strážske, Staré, Ohradzany, Humenné, Udavské, Soľ, Papin, Dlhé nad Čirochou, Lieskovec, Skrabské, Jankovce, Dobrá nad Ondavou, Ondavské Matiašovce, Stropkov.
- 3 Napr. v Encyklopédii Slovenska sa uvádza, že v Zemplíne roku 1910 žilo: 173 796 Maďarov (53,1 %), 106 064 Slovákov (32,4 %), 34 816 Ukrajincov (10,6 %), 8060 Nemcov (2,5 %). Údaje o počte Maďarov sú tu nekriticky prevzaté z maďarskej štatistiky a sú značne nadsadené. V r. 1890 sa uvádzalo tiež podľa maďarskej štatistiky, že v Zemplíne žilo 47,2 % Maďarov, v roku 1900 už 53,1 %. Tieto údaje sú značne nehodnoverné a treba k nim pristupovať veľmi opatrne.
- 4 Kniha „Protocollum Canonicae Visitationis Anno Domini MDCCXLIX in F. Comitatu Zempliniensi peractae, Pars Prior, Submontanum, et Ujhelyiensem Districtus complecticus“ zahrnuje vizitácie vykonané v čase od 19. mája do 14. júna 1749; kniha „Protocollum Canonicae visitationis AD 1749 peractae, Pars posterior, Districtus Homonniensem complectitur“ zahrnuje vizitácie od 17. do 19. júna a od 1. do 15. júla 1749. V čase od 20. júna do 1. júla vykonával vizitácie v Užskej župe. Dosiaľ sa mi však nepodarilo objaviť miesto uloženia protokolu z Užskej župy (pravdepodobne v Satu Mare).
- 5 *Hic loci incolae Moravi Calvinistae, seu verimo Hussitae exercitia sua peragunt in domo Domini Terestris, ministante Praedicante Geszthelyensi, Protocollum...*, I. časť, s. 13.
- 6 „Reperiuntur hosque iam Hungaricam, iam Slavonicam linguam loqui, omnes nihilominus Hungaricam intelligere, ubi tamen Calvinistae 2000... Protocollum..., I. časť, s. 28.
- 7 „Catholici sunt idiomatis Slavonici, Rutheni proprii, Calviniani Ungarici et Slavonici aequae ceullent“, Protocollum..., I. časť, s. 158.
- 8 „Catholici loquuntur idioma Slavonicum, Calviniani Hungaricum et Slavonicum“, Protocollum..., I. časť, s. 166.
- 9 „Linguam loquentes Ungaricam, et quod Catholicos attinet Slavonicam“, Protocollum..., I. časť, s. 166.
- 10 „Catholici utuntur idiomate Slavonico et Hungarico, calviniani Hungarico tantum“, Protocollum..., I. časť, s. 167.
- 11 „Idioma praevallet Ruthenicam, Calviniani tamen etiam Hungaricam loquuntur“, Protocollum..., I. časť, s. 168.
- 12 „Catholici linguam Ungaricam, et Slavonicam, acatholici Ungaricam“, Protocollum..., I. časť, s. 212.
- 13 „Catholici idiomate plerique utuntur Slavonico, aliqui etiam Hungarico“, Protocollum..., I. časť, s. 252.
- 14 „Incolae quamvis lingua sint Hungari, religione tamen Helvetiae sunt“, „linguam loquuntur Hungaricam, sunt Calvinicole“, „linguam Hungari,

religione Helvetiae“, Protocollum..., 1. časť, s. 280.

- 15 „Linguam calere Slavonicam“, „linguamque solum Slavonicam callentem“, Protocollum..., 1. časť, s. 264, 277.

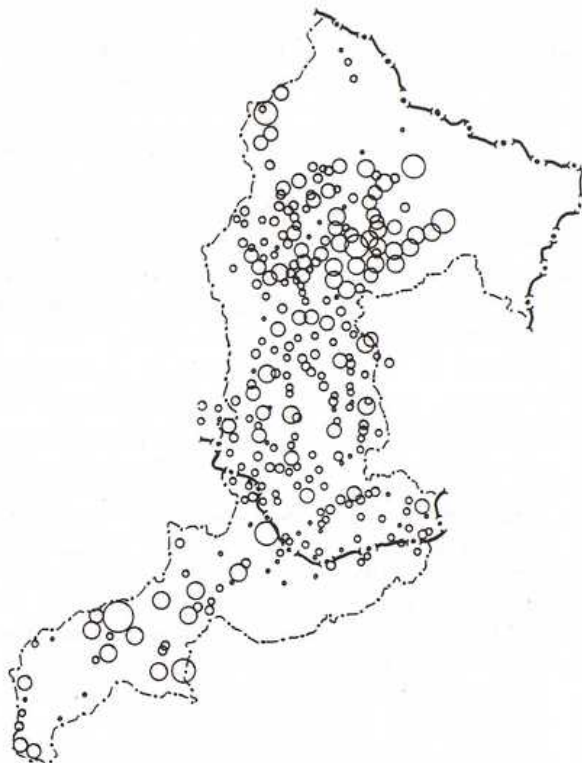
16 „Linguam loquuntur Slavonicam, suntque in Divinis frequentandis et concionibus, etiam Lutherani satis diligentes Parochique reverentes, Festa tamen exemplo Ruthenorum ducto varo observant“, Protocollum, 2. časť, s. 113 n.

Mapa č. 1

Lokality s obyvateľmi rímsko-katolíckeho náboženstva v Zemplíne v roku 1749

Počet veriacich katolíkov latinského obradu

- 1—10 osôb
 - 11—50 osôb
 - 51—100 osôb
 - 101—200 osôb
 - 201—500 osôb
 - 501—1000 osôb
 - 1001—2000 osôb
- štátna hranica Slovenska (súčasná)
- župná hranica Zemplína

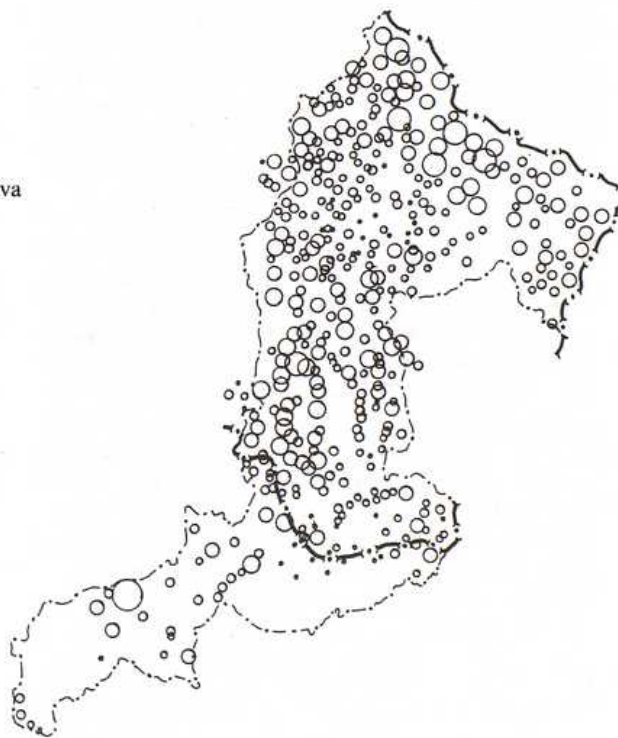

Mapa č. 2

Lokality s obyvateľmi grécko-katolíckeho náboženstva v Zemplíne v roku 1749

Počet veriacich katolíkov gréckeho obradu

- 1—10 osôb
 - 11—50 osôb
 - 51—100 osôb
 - 101—200 osôb
 - 201—500 osôb
 - 301—1000 osôb
 - 1001—2000 osôb
- štátna hranica Slovenska
- župná hranica Zemplína

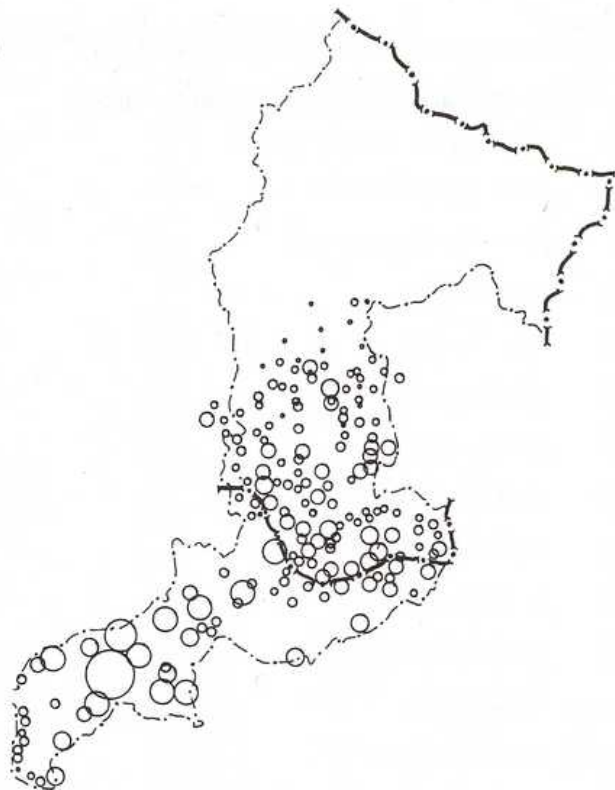

Mapa č. 3

Lokality s obyvateľmi evanjelicko-reformovaného vyznania (kalvíni) v Zemplíne v roku 1749

Počet veriacich ev. ref. vyznania

- 1—10 osôb
- 11—50 osôb
- 51—100 osôb
- 101—200 osôb
- 201—500 osôb
- 501—1000 osôb
- 1001—2000 osôb
- nad 2000 osôb
- |— štátna hranica Slovenska
- - - župná hranica Zemplína

Mapa č. 4

Lokality s obyvateľmi evanjelicko-augsburského vyznania (luteráni) v Zemplíne v roku 1749

Počet veriacich evanjelicko-augsburského vyznania

- 1—10 osôb
- 11—50 osôb
- 51—100 osôb
- 101—200 osôb
- 210—500 osôb
- |— štátna hranica Slovenska
- - - župná hranica Zemplína

Lokality s odlišným náboženstvom od okolitého regiónu:

- ① r. kat. + gr. kat. + ev. a. v. + ev. ref.
- ② r. kat. + gr. kat. + ev. a. v.
- ③ gr. kat. + ev. reg. + ev. a. v.
- ④ r. kat. + ev. ref.
- ⑤ r. kat. + ev. a. v.
- ⑥ gr. kat. + ev. ref.
- ⑦ gr. kat. + ev. a. v.
- Ⓜ rímsko-katolícke
- Ⓢ grécko-katolícke
- Ⓒ evanjelické (ref.)
- Ⓚ katolícke (rím. + gr.)

— · — štátna hranica

- - - hranica Zemplína

..... hranica náboženského regiónu (zóny)

..... hranica náboženského mikroregiónu

R rímsko-katolícky

K katolícky (rím. + gr.)

KL katolícko-evanjelický (ev. a. v.)

Mapa č. 6

Jazyková situácia na Zemplíne v roku 1749

Lokality s jednorečovými obyvateľmi

● slovenské

■ maďarské

▲ rusínske

Lokality jazykovo zmiešané s rečou

○ slovenskou

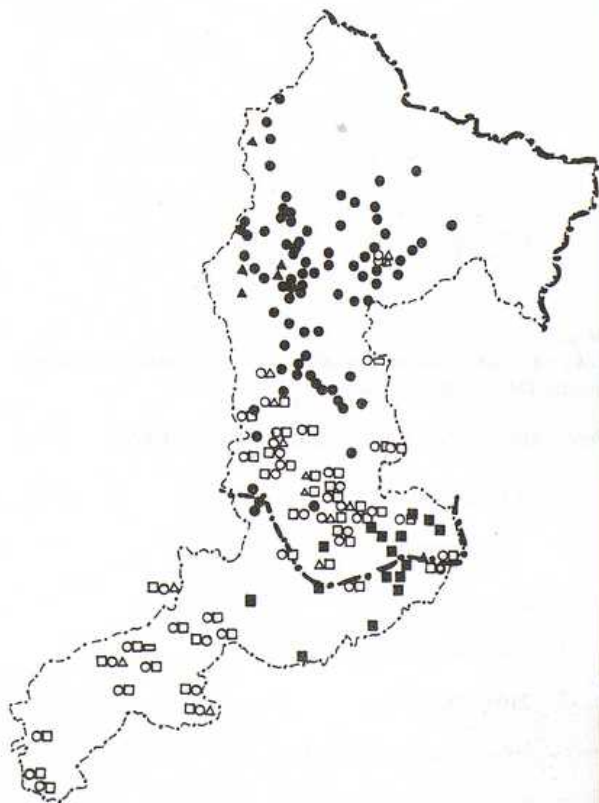
□ maďarskou

△ rusínskou

□ nemeckou

- · - hranice Slovenskej republiky

- - - hranice Zemplína

Tabuľka č. 1

Náboženské zloženie obyvateľstva Zemplínskej župy v roku 1849 podľa jednotlivých farností a obcí

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Girines	119	41	16	49	—	
Köröm	108	64	7	2	—	
Hidvég	—	—	82	—	—	
Berzék	84	36	76	9	—	
Lucz	2	—	330	—	—	
Kesznyéten	—	—	238	—	—	
Kis-Csérz	4	6	75	4	—	
Geszthely	235 (50)	—	—	—	—	
Hernád Csanálos	9	—	neurč.	—	—	
Kák a Sisár	—	—	neurč.	—	—	
Alsó Dolsza	17	—	143	—	—	
Hernád Neméthi	6	—	neurč.	—	—	
Külső Böcs	—	—	neurč.	—	—	
Belső Böcs	18	—	20	—	—	
Mád	300 (80)	71 (16)	526 (120)	18 (3)	40 ¹	
Szerencs	250 (50)	180 (30)	2000	30	—	
Szada	—	2	1000	—	—	
Bekécs	35	—	neurč.	—	—	
Ond	22	—	—	—	—	
Harkaly	7	—	150	—	—	
Tálya	1354 (167) ²	—	1647	119	—	
Monok	474 (151)	93 (34)	241 (107)	102 (24)	—	
Polop	105 (38)	68 (24)	133 (39)	25 (6)	—	
Megyaszó	3	—	671 (227)	—	—	
Tisza Tokaj	549 (103)	180 (30)	897 (270)	—	127 ³	
Tarczal	242 (42)	37	907 (307)	—	—	
Bodrog Keresztur	93 (27)	25	355 (134)	5	—	
Kisfalud	97 (38)	59 (29)	76 (31)	14 (4)	—	
Olaszi Liszka	215 (30)	81 (16)	448	9	—	

Tabuľka č. 1 (2)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Erdő-Bénye	352 (87)	58 (20)	638	—	—	
Baskó	50	142	46	—	—	
Tolcsva	263	—	800	—	—	
Horváthi	37	25	193	—	—	
Komloska	—	150	—	—	—	
Hutta (Vallis Vitrea)	neurč.	neurč.	—	—	—	
Vámos Ujfalu	31	—	90	—	—	
Sára	neurč.	neurč.	neurč.	—	—	
Zsadány	31	neurč.	neurč.	—	—	
Olaszi e. muratam	16	neurč.	—	—	—	
Saros-Patak	358 (99)	233	1000	—	—	
Ardó	59 ²	—	59	—	—	
Petrahó	8	14	78	—	—	
Hottyka	7	52	70	—	—	
Vajdácska	8	6	23	—	—	
Luka	4 (2)	1	63	—	—	
Sátorallya-Ujhely	634 (158)	433 (125)	576 (126)	18 (5)	81 (19) ⁴	
Bányácska	8	123 (34)	—	—	—	
Čerhov	11	16	—	1	—	
Veľká Trňa	29	48	68	5	—	
Malá Trňa	27	31	173	—	—	
Viničky	8	10	120	—	—	
Borša	36	33	46	12	3 ¹	
Alsó Bereczki	4	—	90	—	—	
Felső Bereczki	25	6	31	5	—	
Klin nad Bodrogom	18	23	51	—	—	
Cejkov	175 (36)	82 (22)	37 (12)	—	—	
Brehov	78 (3)	93 (18)	87 (17)	—	—	
Svätá Mária	80 (21)	24 (2)	23 (6)	—	—	
Zemplínske Jastrabie	43 (13)	94 (21)	126 (40)	—	6 ¹	

Tabuľka č. 1 (3)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Kašov	18 (3)	149 (44)	16 (6)	6	—	
Zemplín	21 (8)	79 (35)	247 (94)	3	—	
Nová Vieska pri B.	28 (8)	31 (6)	85 (7)	—	—	
Novosad	12 (1)	249 (8)	86 (24)	—	g ¹	
Kysta	19 (3)	147 (34)	40 (4)	—	—	
Hraň	39 (13)	54 (12)	113 (31)	—	—	
Sirník	17 (1)	45 (12)	62 (7)	—	—	
Ladmovce	5 (1)	—	141 (32)	—	—	
Malá Bara	—	2	56 (16)	—	—	
Černochoch	—	—	155 (45)	—	—	
Rad	71 (23)	34 (7)	21 (2)	12 (3)	—	
Zatín	108 (25)	39 (10)	44 (3)	—	—	
Boľ	34 (11)	52 (17)	41 (9)	—	—	
Vojka	71 (21)	45 (14)	33 (7)	2	—	
Solníčka	90 (24)	28 (5)	41 (7)	—	—	
Svinice	21 (6)	33 (6)	37 (11)	—	—	
Veča	16 (6)	12 (2)	74 (24)	18 (8)	—	
Somotor	9 (3)	11 (2)	81 (27)	—	—	
Veľké Trakany	56 (13)	25 (7)	58 (10)	—	—	
Malé Trakany	38 (9)	12 (1)	135 (35)	—	—	
Agard	16 (6)	123 (47)	104 (45)	—	—	
Pribeník	35 (7)	38 (12)	53 (14)	—	—	
Biel	15 (3)	50 (10)	19 (3)	—	—	
Leány-vár	—	18 (6)	48 (14)	—	—	
Damóc	11 (3)	55 (16)	5 (3)	—	—	
Dobrá	3	103 (33)	—	—	—	
Lacza	—	—	187	—	—	
Nagy a Kis Czigánd	—	—	365	—	—	
Karád	—	—	370	—	—	
Ricse	—	—	170	—	—	

Tabuľka č. 1 (4)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Semjén	—	—	69	—	—	
Cséke	—	75	—	—	—	
Boľany	109 (35)	86 (27)	92 (25)	2	—	
Bačka	16 (4)	60 (23)	89 (28)	—	—	
Kapoňa	33 (13)	33 (9)	20 (5)	—	—	
Čierna nad Tisou	2	10 (3)	25 (7)	—	—	
Kráľovský Chlmec	47 (13)	12 (5)	110 (30)	—	—	
Pofany	5	113 (32)	29	—	—	
Páczin	56 (15)	5 (2)	112 (41)	1	—	
Karcsa	2	5	54	—	—	deti 49
Karos	—	9 (5)	73 (31)	—	—	
Streda n. Bodrogom	33 (7)	199 (45)	79 (16)	—	—	
Malý Kameneč	9 (3)	3 (2)	115 (24)	—	—	
Veľký Kameneč	29 (7)	22 (5)	130 (40)	—	—	
Strážne	8 (2)	3 (2)	157 (27)	—	—	
Nagy Rozvagy	11 (6)	3	150 (34)	—	—	
Kis Rozvagy	21 (6)	6 (2)	64 (20)	—	—	
Veľký Horeš	31 (6)	31 (5)	220 (78)	—	—	
Malý Horeš	—	—	220	—	—	
Plešany	17 (6)	3 (2)	220 (60)	—	—	
Lastovce	94 (34)	220 (70)	150 (65)	—	—	
Nižný Žipov	117 (33)	275 (75)	120 (40)	—	—	
Zempl. Klečenov	25 (10)	89 (27)	21 (9)	—	—	
Zemplínsky Branč	134 (38)	86 (40)	54 (30)	—	—	
Hrčeľ	57 (13)	114 (43)	54 (18)	—	—	
Vefaty	76 (25)	142 (51)	—	16 (10)	—	
Luhyňa	24 (12)	113 (40)	186 (66)	—	—	
Michalany	36 (16)	34 (18)	214 (74)	—	—	
Stanča	7 (2)	200 (48)	—	—	—	
Veľký Kazimír	34 (6)	84 (10)	44 (16)	62 (12)	—	

Tabuľka č. 1 (5)

	r. kat.	gr. kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Malý Kazimír	7	68 (18)	—	6 (2)	—	
Matyáš-háza	7 (2)	19 (3)	3	5 (2)	—	
Felső Redmecz	29 (8)	24 (9)	80 (19)	6 (1)	—	
Alsó Redmecz	78 (19)	69 (14)	6	4 (2)	—	
Miko-háza	41 (10)	92 (26)	36 (10)	—	—	
Vitány	14 (3)	63 (14)	24 (7)	—	—	
Brezina	12 (5)	120 (40)	40 (8)	6	—	
Trebišov	343 (118)	500 (150)	84 (35)	5	—	
Vojčice	17	109 (27)	37	—	—	
Milhostov	49	179	92	—	—	
Zemplínske Hradištie	16 (6)	95 (27)	157 (30)	—	—	
Kožuchov	21 (4)	107	62	2	—	
Paričov (m.č. Trebišov)	neurč.	neurč.	—	—	—	
Slivník	102 (38)	91 (17)	75 (27)	13 (4)	—	
Kuzmice	67 (15)	168 (47)	72 (25)	16 (6)	—	
Kalša	6 (1)	10 (2)	24 (4)	—	—	
Slanské Nové Mesto	45 (18)	29 (6)	25 (6)	—	—	
Slančík	—	5	21 (8)	3	—	
Slanec	52 (24)	52 (20)	127 (43)	2	—	
Nový Salaš	41 (14)	—	—	—	—	
Veľké Ozorovce	147 (38)	155 (43)	48 (12)	1	—	
Malé Ozorovce	71 (18)	210 (37)	65 (28)	4 (1)	—	
Zempl. Teplica	94 (23)	347 (108)	42 (9)	—	—	
Plechotice	165 (45)	150 (52)	47 (13)	5	3¹	
Čeľovce	44 (9)	210 (60)	45 (13)	11 (3)	—	
Egreš	16 (1)	82 (17)	34 (10)	12 (2)	—	
Malý Ruskov	4	26 (9)	1	—	—	
Veľký Ruskov	—	všetci ⁵	—	—	—	
Úpor	—	všetci ⁵	—	—	—	

Tabuľka č. 1 (6)

	r. kat.	gr. kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Sečovce	290 (79)	524 (122)	72 (14)	96 (27)	—	
Bačkov	63 (19)	356 (127)	3	28 (8)	—	
Višňov	44 (15)	46 (11)	25 (11)	43 (12)	—	
Kochanovce	58 (10)	218 (45)	29 (11)	26	—	
Hriadky	30 (9)	60 (21)	28 (9)	2	—	
Dargov	—	36 (10)	—	1	—	
Trnávka	1	110 (20)	—	—	—	
Zbehnov	—	187 (42)	1	—	—	
Kravany	11 (3)	125 (24)	—	19 (3)	—	
Cabov	2	94	—	3	—	deti 58
Parchovany	89	87	4	103	—	deti 103
Sečovská Polianka	134	78	2	12	—	deti 55
Božčice	22	19	—	22	—	deti 35
Dvorianky	38	142	12	11	—	deti 58
Sačurov	89	200	—	39	—	deti 207
Davidov	—	172 (38)	—	—	—	
Kamenná Poruba	20	65	—	—	—	deti 28
Stankovce	—	141 (50)	—	1	—	
Vranov nad Topľou	262	59	—	61	—	deti 126
Sedliská	50	105	—	19	—	deti 82
Majerovce	11	41	—	—	—	deti 61
Hencovce	33	21	—	66	—	deti 62
Vranovské Dlhé	32	12	—	41	—	deti 47
Čemerné	101	96	—	19	—	deti 76
Kručov	114	24	—	—	—	deti 47
Čičava	9	111	—	—	—	deti 35
Ruský Kazimír	7	105	—	—	—	deti 40
Nižný Hrušov	200	150	9	1	—	
Dlhé Klčovo	123	83	—	35	—	deti 37
Nižný Hrabovec	45 (11)	121	1	7	—	
Kučín	35 (9)	—	—	13	—	

Tabuľka č. 1 (7)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Kladzany	178 (16)	—	—	11 (2)	—	
Lesné	141	—	—	—	—	
Suché	30	87	—	—	—	
Pusté Čemerné	30 (14)	62	—	—	—	
Rakovec n. Ondavou	15 (2)	284	8	28	—	
Poša	24 (1)	89	—	—	—	
Trhovište	44 (10)	102 (28)	207 (71)	7	—	
Ložin	44 (14)	65 (17)	47 (13)	1	—	
Horovce	58 (21)	36 (6)	50 (16)	16 (4)	—	
Tušická Nová Ves	86 (14)	30 (9)	53 (14)	14	—	
Laškovce	5	40 (10)	15	20 (5)	—	
Bracovce	57 (15)	64 (18)	130 (43)	55 (24)	—	
Bánovce n. Ondavou	89 (29)	87 (28)	130 (43)	45 (14)	—	
Tušice	59 (21)	23 (7)	101 (31)	7	—	
Moravany	73 (22)	89 (21)	28 (9)	58 (16)	—	
Pozdišovce	161 (56)	233 (76)	14	126 (30)	—	
Budkovce	233 (55)	130 (25)	42 (10)	65 (19)	—	
Veľké Žbince	20 (3)	128 (35)	9	1	—	
Malé Žbince	12 (4)	27 (7)	8	1	—	
Vrbnica	40 (5)	76 (13)	49 (4)	—	—	
Komanica	6	6	—	1	—	
Dúbravka	24 (7)	41 (28)	58 (11)	1	—	
Kačanov	27	63 (17)	36 (10)	2	—	
Markovce	108 (26)	82 (21)	54 (14)	25 (8)	—	
Malčice	31 (14)	71 (11)	53 (10)	24 (4)	—	
Petrikovce	57 (18)	46 (12)	—	5	—	
Kucany	6	38 (12)	21 (6)	—	—	
Oborín	2	1	180	—	—	
Veľké Raškovce	48 (9)	20 (4)	108 (24)	2	—	
Malé Raškovce	41 (12)	20 (4)	108 (24)	2	—	

Tabuľka č. 1 (8)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Kopčany	58 (13)	74 (12)	154 (48)	—	—	
Slavkovce	86 (44)	97 (26)	81 (24)	neurč.	—	
Sliepkovce	39 (10)	38 (10)	—	1	—	
Drahnov	45 (7)	90 (14)	129 (24)	28 (8)	—	
Michalovce	300 (58)	250 (48)	31 (5)	52 (3)	—	
Čečehov	74 (16)	73 (13)	56 (20)	2	—	
Vrbovec	19 (5)	133 (27)	13	1	—	
Lastomír	18 (4)	41 (17)	22	92 (32)	—	
Betlenovce	6 (2)	1	—	3	—	
Krásnovce	52 (13)	81 (24)	11 (5)	31 (5)	—	
Močarany	27 (13)	64 (14)	20	46	—	
Topoľany	21 (6)	116 (30)	1	1	—	
Petrovce n. Laborcom	67 (19)	79 (19)	—	—	—	
Žabjany	146 (37)	127 (26)	—	12	—	
Šamudovce	20 (5)	148 (31)	1	26 (4)	—	
Strážske	237 (77)	243 (64)	—	2	5	
Brekov	285 (97)	47 (16)	—	—	—	
Krivošťany	103 (41)	108 (35)	—	2	—	
Staré	262 (81)	23	16	—	—	
Nacina Ves	58 (19)	39 (7)	2	—	—	
Oreské	84	12	1	—	—	
Vôľa	1	115 (26)	—	—	—	
Ohradzany	317 (122)	6	—	14	—	
Slovenská Volová	168 (50)	—	—	8	—	
Baškovce	—	94 (31)	—	—	—	
Turcovce	12	207 (86)	—	—	—	
Nižné Ladiškovce	—	159 (53)	—	—	—	
Vyšné Ladiškovce	109 (50) ³	—	—	—	—	
Sopkovce	7	neurč.	—	—	—	
Gruzovce	37 (14)	47 (12)	—	—	—	
Humenné	819 (203)	174 (20)	—	5	—	

Tabuľka č. 1 (9)

	r. kat.	gr. kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Kudlovce	227 (60)	98 (26)	—	—	—	
Mysliná	253 (68)	7 (1)	—	—	—	
Jasenov	412 (139)	46 (19)	—	—	—	
Kochanovce	228 (69)	8 (1)	—	—	—	
Hažín	65 (20)	178 (50)	—	2	—	
Brestov	104 (35)	3	—	—	—	
Ptičie	208 (61)	36 (10)	—	—	—	
Lackovce	28 (12)	65 (19)	—	—	—	
Chlmec	74 (13)	31 (6)	—	—	—	
Porúbka	—	83 (25)	—	—	—	
Udavské	422 (107)	45 (11)	—	1	5 ¹	
Rovné	129 (54)	79 (29)	—	—	—	
Adidovce	64 (26)	18 (8)	—	—	—	
Veľopolie	155 (48)	1	—	—	—	
Lubiša	173 (45)	23 (7)	—	—	—	
Hankovce	130 (34)	4 (2)	—	—	5 ¹	
Koškovce	178 (62)	17 (2)	—	—	—	
Maškovce	—	neurč.	—	—	—	
Dedašov	—	neurč.	—	—	—	
Soľ	133 (44)	92 (23)	—	204 (42)	—	
Hlinné	99 (26)	155 (39)	—	43 (8)	—	
Čaklov	109 (26)	29 (3)	—	262 (83)	—	
Vehec	87 (16)	99 (23)	—	23 (8)	—	
Jastrabie n. Topľou	46 (17)	80 (31)	—	46 (16)	—	
Komarany	43 (10)	41 (12)	—	39 (15)	—	
Zamutov	45 (7)	24 (4)	—	208 (60)	—	
Merník	13 (4)	51 (10)	—	195 (60)	—	
Jusková Vofa	—	130 (30)	—	—	—	
Rudlov	—	300 (100)	—	—	—	
Banské	—	270 (80)	—	—	—	

Tabuľka č. 1 (10)

	r. kat.	gr. kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Papín	640 (220)	98 (42)	—	—	—	
Zbudské Dlhé	93 (23)	11 (2)	—	—	—	
Hrabovec n. Laborcom	220 (76)	14 (5)	—	—	—	
Jabloň	315 (107)	16 (5)	—	—	—	
Slovenské Krivé	54 (17)	10 (2)	—	—	—	
Brestov n. Laborcom	19 (6)	113 (34)	—	—	—	
Rokytov pri Humennom	—	615 (160)	—	—	—	
Zbojné	—	280 (80)	—	—	—	
Svetlice	9	541 (104)	—	—	—	
Vyšná Jablonka	—	308 (108)	—	—	—	
Nižná Jablonka	—	150 (50)	—	—	—	
Osadné	—	212 (52)	—	—	—	
Hostovice	—	580 (130)	—	—	—	
Nechválková Polianka	—	212 (52)	—	—	—	
Zubné	—	210 (60)	—	—	—	
Radvaň n. Laborcom	7	130 (30)	—	—	—	
Hrbok (m.č. Čabiny)	—	76 (20)	—	—	—	
Rokytovce (m.č. Krásny Brod)	—	160	—	—	—	
Oľšínkov	—	90	—	—	—	
Výrava	—	137	—	—	—	
Čabalovce	—	200	—	—	—	
Ňagov	—	neurč.	—	—	—	
Medzilaborce	15	265	—	—	—	
Vydraň	—	156	—	—	—	
Habura	10	630	—	—	—	
Čertižné	—	300	—	—	—	
Borov (m.č. Medzilaborce)	10	200	—	—	—	
Krásny Brod	—	250	—	—	—	
Roškovce	—	138	—	—	—	
Sukov	—	neurč.	—	—	—	

Tabuľka č. 1 (11)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Čabiny	—	600	—	—	—	
Volica	—	86	—	—	—	
Čukalovce	—	200	—	—	—	
Parihuzovce	—	100	—	—	—	
Palota	—	240	—	—	—	
Dlhé n. Cirochou	489 (147)	15 (7)	—	—	—	
Snina	678 (149)	23 (5)	—	—	—	
Kamenica n. Cirochou	253 (66)	87 (23)	—	—	—	
Kamienka	204 (67)	12 (4)	—	—	—	
Belá nad Cirochou	226 (85)	24 (8)	—	—	—	
Modra	229 (62)	20 (8)	—	—	—	
Stakčín	—	200	—	—	—	
Pichne (Pechinye)	—	400	—	—	—	
Pichne (Pichony)	—	230	—	—	—	
Valaškovce	—	64 (24)	—	—	—	
Jalová	—	30	—	—	—	
Roztoka (Kalná, Stakč.)	—	80	—	—	—	
Klenová	—	200	—	—	—	
Ruská Volová	—	60	—	—	—	
Ladomír	—	100	—	—	—	
Michajlov	—	neurč.	—	—	—	
Dúbrava	—	60	—	—	—	
Strihovce	—	60	—	—	—	
Inovce	—	60	—	—	—	
Hrabová Roztoka	—	30	—	—	—	
Ubľa	—	200	—	—	—	
Uličské Krivé	—	120	—	—	—	
Zboj	—	140	—	—	—	
Ulič	—	160	—	—	—	
Ruský Potok	—	160	—	—	—	

Tabuľka č. 1 (12)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Kolbasov	—	80	—	—	—	
Topoľa	—	130	—	—	—	
Runina	—	neurč.	—	—	—	
Dara	—	80	—	—	—	
Príslop	—	30	—	—	—	
Starina	—	300	—	—	—	
Ruské	—	130	—	—	—	
Smolník	—	neurč.	—	—	—	
Veľká Poľana	—	200	—	—	—	
Zvala	—	100	—	—	—	
Ostrožnica	—	100	—	—	—	
Brezovec	—	25	—	—	—	
Šmigovec	—	27	—	—	—	
Kolonica	—	147	—	—	—	
Kalná Roztoka	—	83	—	—	—	
Lieskovec	96	12	—	47	—	
Topoľovka	134 (96)	9	—	85	—	
Karná	270 (102)	5	—	11	—	
Hudcovce	56 (18)	13	—	46	—	
Závadka	104 (20)	11	—	—	—	
Štefanovce	4	—	—	—	—	
Vítazovce	73	18	—	43	—	
Skrabské	58 (18)	62 (20)	—	62 (20)	—	
Vyšný Žipov	23 (7)	83 (29)	—	125 (27)	—	
Čierna n. Topľou	31 (8)	28 (9)	—	141 (6)	—	
Michalok	19 (4)	29 (11)	—	168 (54)	—	
Zlatník	—	neurč.	—	—	—	
Petkovce	—	100	—	—	—	
Prosačov	—	96	—	—	—	
Ďurdoš	—	70	—	—	—	

Tabuľka č.1 (13)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Remeniny	—	neurč.	—	—	—	
Kobylnice	—	150	—	—	—	
Ruská Vôľa	—	24	—	—	—	
Ruský Kručov	—	130	—	—	—	
Matiaška	—	130	—	—	—	
Vavrinec	—	20	—	—	—	
Mičakovce	—	10	—	—	—	
Jankovce	75	5	—	42	—	deti 82
Hrubov	115	3	—	1	—	deti 50
Ďapalovce	57	10	—	15	—	deti 72
Nižná Sitnica	53	13	—	6	—	deti 53
Vyšná Sitnica	62	9	—	2	—	deti 44
Pakostov	50	44	—	2	—	deti 36
Košarovce	42	59	—	7	—	deti 59
Lukačovce	103	8	—	58	—	deti 103
Černina	82	7	—	8	—	deti 59
Petrovce	36	9	—	6	—	deti 26
Girovce	11	33	—	10	—	deti 32
Rafajovce	—	66 (14)	—	—	—	
Varechovce	—	neurč.	—	—	—	
Repejov	—	neurč.	—	—	—	
Pravrovce	—	50	—	—	—	
Nižná Oľka	—	150	—	—	—	
Vyšná Oľka	—	neurč.	—	—	—	
Krivá Oľka	—	20	—	—	—	
Ruská Kajňa	—	36	—	—	—	
Dobrá nad Ondavou	62	36	—	114	—	
Nová Kelča	229 (63)	65 (13)	—	—	—	
Veľká Domaša	87 (1)	32	—	11 (5)	—	
Slovenská Kajňa	52	8	—	49	—	

Tabuľka č.1 (14)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	iní	pozn.
Kvakovce	51	45	—	70	—	
Trepec	58	—	—	10	—	
Holčíkovce	52	1	—	42	—	
Giglovce	60	15	—	8	—	
Lomné	—	70	—	—	—	
Miňovce	—	75	—	—	—	
Mrázovce	—	34	—	—	—	
Detrik	—	150	—	—	—	
Bžany	—	70	—	—	—	
Tokajík	—	75	—	—	—	
Vyšný Hrabovec	—	130	—	—	—	
Petejovce	12	30	—	—	—	
Valkov	—	85	—	—	—	
Ondavské Matiašovce	200	12	—	—	—	
Benkovce	80	15	—	18	—	
Podčičva	57	18	—	—	—	
Jasenovce	53	42	—	—	—	
Malá Domaša	137	27	—	2	—	
Továrne	187	28	—	2	—	deti 45
Tovarn. Polianka	15	37	—	—	—	
Žalobín	197	9	—	3	—	
Stropkov	822 (212)	122 (16)	—	—	—	
Nižná Oľšava	101 (25)	122 (23)	—	—	—	
Vyšná Oľšava	—	210	—	—	—	
Brusnica	—	160	—	—	—	
Breznica	139 (27)	5	—	—	—	
Breznička	—	80	—	—	—	
Bokša	18 (7)	100 (28)	—	—	—	
Hoča	158 (57)	35 (11)	—	—	—	
Havaj	—	120	—	—	—	

Tabuľka č.1 (15)

	r.kat.	gr.kat.	ev.ref.	ev.a.v.	ini	pozn.
Turiany	100 (20)	13 (3)	—	—	—	
Križlovce	—	16	—	—	—	
Jakušovce	—	56	—	—	—	
Vojtovce	—	60	—	—	—	
Potočky	—	50	—	—	—	
Makovica	—	57	—	—	—	
Staškovce	—	120	—	—	—	
Vikrop	—	65	—	—	—	
Miková	—	130	—	—	—	
Ruská Bystrá	—	20	—	—	—	
Pucak	—	150	—	—	—	
Vladiča	—	50	—	—	—	
Soľník	—	30	—	—	—	
Pribulany	—	40	—	—	—	
Rohožník	—	16	—	—	—	
Piskorovce	—	46	—	—	—	
Kolbovce	—	135	—	—	—	
Závada	—	75	—	—	—	
Poruba	—	104	—	—	—	

Poznámky k tabuľke č.1

¹ Všetci Židia.

² Katolíci latinského obradu spolu s katolíkmi gréckeho obradu.

³ Spomedzi nich 30 Židov, 97 pravoslávnych (schizmatikov), z ktorých bolo 25 detí.

⁴ Spomedzi nich 66 Židov (16 detí), 15 pravoslávnych (3 deti).

⁵ Počet neudaný.

Počet detí (proles, infantes, incapaces) z celkového počtu je uvádzaný v zátvorke, ak sa udával počet podľa jednotlivých vyznaní, ak je uvádzaný súhrnný počet, uvádza sa v poznámke.

V prípade, že sa neudával počet veriacich, v tabuľke sa udáva počet neurčený (neurč.), aj v tom prípade ak sa jednalo o lokalitu, kde všetci patrili k tomuto vyznaniu.

Farnosti Girines, Geszthely, Mád, Szerencs, Tallya, Olaszi, Liszka, Monok, Tisza Tokaj, Tarczal, Bodrog Keresztur, Erdo Bénye, Tolcsva, Saros Patak sú dnes celé na území Maďarska; z farnosti Šátor-allya Ujhely sú na území Slovenska obce Čerhov, Malá a Veľká Trňa, Viničky, Borša, Klin nad Bodrogom; z farnosti Veľké Trakany Veľké a Malé Trakany, Pribeník, Biel, Dobrá; z farnosti Páczin obce Streda n.B., Malý a Veľký Kamenec, Strážne, Malý a Veľký Horeš, Plešany; z farnosti Veľký Kazimír obce Kazimír, Brezina.

ŠTÚDIE

Altman, Karel: Stolové spoločnosti jako činitel integrace Českého čtenářského spolku v Brně	322
Apáthyová-Rusnáková, Zora: An attempt at establishing of values structure and values orientation measuring	51
Belaj, Vitomir: Slováci a chorvátska etnológia	331
Botík, Ján: Etnicita ako základná kategória národopisnej vedy	11
Burlasová, Soňa: Individuum a kolektív	310
Divacová, Zorica: K chápaniu manželstva v srbskom ľudovom prostredí	328
Dorovský, Ivan: Receptce makedonské lidové slovesnosti na Slovensku	185
Kaľavský, Michal: Postavenie národných menšín na Slovensku v rokoch 1918—1938	143
Klímová, Dagmar: Česká politická anekdota v kontextu střední Evropy	32
Komorovský, Ján: Etnografia a religionistika	6
Kovačevičová, Soňa: Migračné a emigračné cesty Židov na Slovensko	288
Krekovičová, Eva: Category of function in ethnological and folklore research (On the example of song repertoire analysis)	191
Krupa, Viktor: Vznik sveta a buričské prvky v polynézskej a japonskej mytológii	13
Leščák, Milan: The beginnings of functional structuralism in Slovak ethnology	336
Maňovčík, Augustín: K niektorým problémom ľudovej slovesnosti v období preromantizmu	181
Moravcová, Dana: Proměny kritérií výběru manželského partnera u rudohorských Slováků v českém pohraničí	274
Nosková, Helena: Príspevok k výskumu ľudovej kultúry Slovákov v českom pohraničí od r. 1945 po súčasnosť	261
Podoba, Juraj: Vplyv sociálnej štruktúry na osídlenie, tradičné staviteľstvo a bývanie v Bratislave-Rači	157
Radovanovičová, Miljana: Otázky demografických javov a procesov v kontexte etnologických výskumov urbánnych prostredí	178
Skalník, Peter: Sovietska etnografia a národnostná otázka	126
Stoličná, Rastislava: K otázkam štruktúry, obsahu a názvov jedenia dedinského spoločenstva na Slovensku	303
Štefániková, Zuzana: Formy a funkcie národného odevu na Slovensku	37
Úvod	5
Zeľová, Alena: Identita príslušníkov etnic-	

kých menšín v národnostne zmiešaných oblastiach Slovenska — sociálno-psychologický prístup	132
--	-----

DISKUSIA

Kaľavský, Michal: Etnicita alebo etnické vedomie?	354
Leščák, Milan: Začiatok užitočných dialógov?	67
Nuoška, Andrej: Miesto etnografie v modelovaní rovnovážneho rastu oblastí	202
Rozhovor s Petrom Skalníkom (L. Chorváťová)	77
Rozhovor s Milanom Stanekom (Z. Vanovičová)	202
Rozhovor s Ladislavom Holým (L. Chorváťová)	348

MATERIÁLY

Čukan, Jaroslav—Halmová, Mária: Determinanty spôsobu života v banických obciach v okolí Železníka	402
Halmová, Mária—Čukan, Jaroslav: Determinanty spôsobu života v banických obciach v okolí Železníka	402
Churý, Slavko: Národopisné zaujímavosti v súpisoch zemianskych pozostalostí zo 17. a 18. storočia v Liptove	98
Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: Zo súčasného výskumu etnického povedomia u najmladšej generácie obyvateľov slovenskej obce Santov (Pilisszántó) v Maďarsku	212
Kaľavská, Viera—Továrek, Leoš: Automatizované spracovanie dokumentačných fondov Národopisného ústavu SAV — súbor SVADBA	86
Kaľavský, Michal: Jazykové a náboženské zloženie Zemplínskej župy v 18. storočí	367
Kardošová, Monika: Spracovanie dreva v Podjavorinskej oblasti v 20. storočí	217
Komorovský, Ján: Inkulturácia v práci slovenských misionárov	363
Profantová, Zuzana: Príslovia v diele Andreja Kmeťa	358
Skružný, Ludvík: Studny dokumentované v archívoch SAV a ČSAV	383
Továrek, Leoš—Kaľavská, Viera: Automatizované spracovanie dokumentačných fondov Národopisného ústavu SAV — súbor SVADBA	86
Vanovičová, Zora: Ikony východného Slovenska a motívy ústnej slovesnosti	412

ROZHEADY

Apáthyová-Rusnáková, Zora: Konfe-	
-----------------------------------	--

rencia „Mesto a jeho kultúra“	105	vetového strediska v Banskej Bystrici vo vzťahu k tradičnej ľudovej kultúre (1983 až 91)	445
Benža, Mojmir: Porada o národopisnom atlase Čiech, Moravy a Sliezska	437	Šrámková, Marta: Čtvrtý svetový kongres Mezinárodní společnosti pro etnologii a folklór	110
Beňušková, Zuzana: XI. strážnické sympóziu	113	— Zasedání mezinárodní Komise pro lidovou poesii při SIEF	113
Beňušková, Zuzana: Historický výskum rodiny v západnej Európe	444	Štefániková, Zuzana: Pozdrav Viere Nosálovej	103
Bitušiková, Sáša: Sto rokov Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici	115	RECENZIE	
Danglová, Oľga: Obraz a text	236	Benčíková, Ivona: Ludové hudobné a tanečné zvykoslovie	117
Frolec, Václav: Jaroslav Štika šedesátnikom	230	Beňušková, Zuzana: Kon, I.S., Rebionok i obščestvo	122
— Mezinárodní konference o etnokartografii	231	— Mitterauer, M., Historisch-anthropologische Familienforschung	453
— Evropská vesnice dnes	238	Burlasová, Soňa: Šrámková, M.—Sirovátka, O., Katalog českých lidových balad	452
— VII. mezinárodní ugro-finský kongres	241	Chorváthová, Lubica: Review of the Society for the History of Czechoslovak Jews	124
— K 100. výročí narodení prof. A. Václavíka	416	— Dolęga-Szczepánski, J., Miasteczko v kolorze niebieskim	125
— Životní jubileum Soni Kovačevičové	418	— Eastern Europe... Central Europe	247
Gašparíková, Viera: Medzinárodná konferencia Od Ševčenkovej vedeckej spoločnosti po Ukrajinskú nezávislú univerzitu	439	— Daedalus	247
Hlôšková, Hana: I. Folkloristický seminár ÚEF ČSAV	234	— Vakarelski, Ch., Bălgarski pogrebalni običaji	248
— Vedecká konferencia venovaná 150. výročiu narodenia Andreja Kmeťa	436	Kiliánová, Gabriela: Volksdichtung zwischen Mündlichkeit und Schriftlichkeit	453
Holý, Dušan: Vědec nejvyšší kvality. K šedesátinám O. Elscheka	421	— Märchen vor Grimm	457
Chlebana, Milan: Životné jubileum V. Abelovej	433	Langer, Jiří: Počátky českého národního obrození	456
Chorváthová, Lubica: Dve zaujímavé konferencie (EASA, Coimbra 1990 a IUAES, Lisabon 1990)	108	Paličková-Pátková, Jarmila: Costume	118
Jakubíková, Kornélia: Životné jubileum doc. Emílie Horváthovej, Csc.	426	Popelková, Katarína: Etnografija Kijeva i Kijivščiny	120
Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: Medzinárodná konferencia výskumu národnostných menšín v Békešskej Čabe	240	— Národopisné studie o Brně	455
Kaľavská, Viera: Seminár „Problémy výstavby automatizovaných informačných systémov v spoločenských vedách v oblastiach ich aplikácie“	443	Prandová, Elena: E. Večerková, Kraslice ve sbírkách Moravského muzea v Brně	249
Kiripolský, Milan: Vyhlásenie o vytvorení Únie múzeí v prírode na Slovensku	442	Profantová, Zuzana: Červinskij, P. P.: Semantičeskij jazyk folklornoj tradicii	123
Kovačevičová, Soňa: Jubileum Oľgy Danglovej	428	Skalník, Peter: Soviet nationality policies	448
Mlynka, Ladislav: Seminár Subkomisie pre ľudové staviteľstvo a sídla MKKKB	441	Štefániková, Zuzana: Hessische Blätter für Volks- und Kulturforschung	250
Mušinka, Mikuláš: Medzinárodný vedecký seminár o Rusinoch-Ukrajincoch v karpatskej oblasti	438	Švecová, Soňa: Palócok I., II	456
Pišútová, Irena: Jubilujúca PhDr. Jarmila Paličková-Pátková, CSc.	228	Vařeka, Josef: Etnografický atlas Slovenska	450
Procházka, Lubomír: Valné shromáždění Národopisné společnosti při ČSAV v r. 1990 v Boskovicích	245	ANOTÁCIE	
Riečanská, Eva: Po Etnofilme Čadca 1990	242	Baráthová, N.: Nad Kežmarkom vietor veje	252
Salner, Peter: Perspektívy etnografie mesta Slavkovský, Peter: PhDr. Mojmir Benža oslávil päťdesiatku	107	Biedermann, H.: Knaurs Lexikon der Symbole	128
Šípka, Miloš: Edičná činnosť Krajského os-	431	Bockhorn, O.—Slapansky, W.: Gutshofknechte und Saisonarbeit in Pannonischen Raum	461
		Bohatcová, M. a kol.: Česká kniha v proměnách staletí	463
		Budina, O. R.—Šmeřova, M. N.: Gorod i narodnyje tradicii russkich	254
		Bůtora, M.: Mne sa to nemôže stať	464
		Čarolija niti	458

Červené jablčko v oblôčku mám	256	Petrovič, R.: Srpska narodna muzika	462
Česká lidová slovesnost	460	Plicková, E.: Bratislava mojej mladosti	461
Daedalus	126	Plicková Ester	464
Die jüdische Welt von gestern 1860—1938	464	Posolstvo Ježiša Krista zhrnuté zo štyroch Evanjelií do jednej osoby	461
Etničeskaja onomastika	462	Sirovátka, O.: Literatura na okraji	460
Etnografický atlas Slovenska	125	Schneewittchen hat viele Schwestern	256
Fedosik, A. S.: Partizanskaja byl ne zabyta	255	Slavianskij i balkanskij folklor	128
Gdy do Grodziska ruszył „parochód“	462	Soviet Nationality Policies	126
Horyna, V.: Lžice medu — špetka pepře	253	Štěpán, L.: Lidové stavitelství ve stavebních plánech a mapách východočeských archivů	463
Kisbán, E.: Népi kultúra, közkultúra, jelkép: A Gulyas, pörkölt, paprikás	255	Telefonieren	254
Krupa, A.: Zsofka néni kétnyelvű meséi	254	Tříška, J.: Předhusitské bajky	253
Liszka, J.: Magyar néprajzi kutatás Szlová- kiában (1918—1938)	253	Váňa, Z.: Svět slovanských bohů a démonů	127
Měl tatiček, měl tři dcery	126	Vianočná knižka	461
Narodna vyšivka Jugoslavii	458	550. výročie prvej písomnej zmienky o obci Selec	127
Národopis Slovákov v Maďarsku	127	Zborník SNM 1990, 1991	459
Národopisná revue 1990	256	Žiláková, M.: Nárečie troch slovenských obcí v Bakonyi s osobitným zreteľom na pozos- tatky aoristu	252
Nationalsozialismus in Landkreis Tübingen	462	Život	256
Nosáľová, V.—Paličková, J.: Naše kroje	126		
Österreichische Zeitschrift für Volkskunde 1990	253		
Paličková, J.—Nosáľová, V.: Naše kroje	126		
Paluch, A.: Zerwij ziele z dziewięciu miedz	255		

OBSAH 39. ROČNÍKA

CONTENTS OF THE 39th VOLUME

ARTICLES

Altman, Karel: Commensalities as a factor of integration in Czech Readers' Club in Brno	322	se Mythology (An attempt at a confronta- tion)	13
Apáthyová-Rusnáková, Zora: An at- tempt at establishing of values structure and values orientation measuring	51	Leščák, Milan: The beginnings of func- tional structuralism in Slovak ethnology	336
Belaj, Vitomir: Slovaks and Croat ethnolo- gy	331	Maňovčík, Augustín: On some problems of folk oral poetry in period of Pre-roman- ticism	181
Botík, Ján: Ethnicity as the main ethno- graphic category	18	Moravcová, Dana: Transformation of cri- teria concerning selection of a marital part- ner among Slovaks from Rumanian Ore Mountains living in Czech borderland	274
Burlasová, Soňa: Individual and group	310	Nosková, Helena: A contribution to the research in folk culture of Slovaks living in Czech borderland since 1945 up to the pre- sent	261
Divac, Zorica: Towards comprehension of marriage in Serb folk milieu	328	Podoba, Juraj: Social structure influence on settlement, traditional folk architecture and dwelling in Bratislava-Rača	157
Dorovský, Ivan: Macedonian folk poetry re- ception in Slovakia	185	Radovanovič, Miljana: Demographic phenomena questions and processes in con- text of ethnologic research of urban envi- rons	178
Introduction	5	Skalník, Peter: Soviet ethnography and the ethnicity question	126
Kaľavský, Michal: Ethnic minorities in Slovakia in 1918—1938	143	Stoličná, Rastislava: On problems of structure, contents and denomination of meals in village communities in Slovakia	303
Klímová, Dagmar: The Czech political anecdote in context of Central Europe	32	Štefániková, Zuzana: Forms and func- tions of national representative clothing in Slovakia	37
Komorovský, Ján: Ethnography and science of religion	6		
Kovačevičová, Soňa: Immigration and emigration movements of Jews in Slovakia	288		
Krekovičová, Eva: Category of function in ethnological and folklore research (on the example of song repertoire analysis)	191		
Krupa, Viktor: Rise of the world and re- bellion elements in Polynesian and Japane-			

Zelová, Alena: Identity of members of ethnic minorities from the nationally mixed region	132
--	-----

DISCUSSION

Interview with Peter Skalník (L. Chorváthová)	77
Interview with Milan Stanek (Z. Vanovičová)	207
Interview with Profesor Ladislav Holý (L. Chorváthová)	348
Kaľavský, Michal: Ethnicity or ethnic awareness?	354
Leščák, Milan: The beginning of useful dialogues?	67
Nuoška, Andrej: The place of ethnography in modelling balanced increase of regions	202

MATERIALS

Čukan, Jaroslav—Halmová, Mária: Determinants of the way of life in miners' communities in vicinity of Železník . . .	402
Halmová, Mária—Čukan, Jaroslav: Determinants of the way of life in miners' communities in vicinity of Železník . . .	402
Churý, Slavko: Ethnographic peculiarities in petty-nobility testaments inventories from the 17 th and 18 th C. in Liptov . . .	98
Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: From the contemporary ethnic consciousness research among the youngest generation of Slovak community Santov (Pilis-szántó) in Hungary	212
Kaľavská, Viera—Továrek, Leoš: Automated processing of documentary fonds of Institute of Ethnography of Slovak Academy of Sciences — WEDDING	86
Kaľavský, Michal: Language and confession in Comitatus Zemplín in the 18 th Century	367
Kardošová, Monika: Wood processing in Podjavorina region in the 20 th century . .	217
Komorovský, Ján: Inculturation in work of Slovak missionaries	363
Profantová, Zuzana: Andrej Kmeť and the proverbs in his work	358
Skružný, Ludvík: The wells in archive documents in the Slovak and Czechoslovak Academy of Sciences	383
Továrek, Leoš—Kaľavská, Viera: Automatic processing of documentary fonds of Institute of Ethnography of Slovak Academy of Sciences — collection WEDDING	86
Vanovičová, Zora: Icon paintings from East Slovakia and motifs of folk oral prose	412

HORIZONS—NEWS—GLOSSARY

Apáthyová-Rusnáková, Zora: Conference "City and its culture"	105
Benža, Mojmír: Briefing about ethnological atlas of Bohemia, Moravia and Silesia . .	437
Beňušková, Zuzana: The XI th Symposium	

of Strážnice	113
Beňušková, Zuzana: Historical research of family in Western Europe	444
Bitušiková, Sáša: Centenary of Museum of Central Slovakia in Banská Bystrica .	115
Danglová, Oľga: Image and text	236
Frolec, Václav: Jaroslav Štika sixty years old	230
— International conference on ethnocartography	231
— European Village Today	238
— The VII th Ugrian-Finnic Congress (CIFU-7)	241
— On occasion of centennial anniversary of birth of Profesor A. Václavík . . .	416
— Jubilee of Soňa Kovačevičová	418
Gašparíková, Viera: International conference "From Shevchenko Scientific Society to Undependent Ukrainian University" .	439
Hlôšková, Hana: The 1 st Readings in Folkloristics of Institute of Ethnography and Folklore of the Czechoslovak Academy of Sciences	234
— Scientific conference devoted to 150 th anniversary of birth of Andrej Kmeť	436
Holý, Dušan: On occasion of jubilee of Os-kár Elschek	421
Chlebana, Milan: Life jubilee of Viera Abelová	433
Chorváthová, Lubica: Two interesting conferences (EASA, Coimbra 1990 and IUAES, Lisabon 1990)	108
Jakubíková, Kornélia: Life jubilee of Doc. PhDr. Emília Horváthová, CSc. . .	426
Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: International conference of ethnic Minorities Research in Békéscsaba	240
Kaľavská, Viera: Seminary "Problems of building up automated informational systems in humanities and in areas of their application"	443
Kiripolský, Milan: Declaration concerning on constitution of Union of open air museums in Slovakia	442
Kovačevičová, Soňa: Jubilee of Oľga Danglová	428
Mlynka, Ladislav: Seminary of Subcommittee for folk architecture and settlements IKKKB	441
Mušinka, Mikuláš: International scientific seminary on Russins-Ukrainians in Carpathian area	438
Pišútová, Irena: The jubilee of Jarmila Pa-ličková-Pátková	228
Procházka, Lubomír: General Assembly of Ethnographic Association by the Czechoslovak Academy of Sciences in 1990 at Boskovice	245
Riečanská, Eva: After Ethnofilm Čadca 1990	242
Salner, Peter: Perspectives of urban ethno-	

logy	107	logy and folklore	110
Slavkovský, Peter: PhDr. Mojmir Benža celebrated fifty years of life	431	— Session of International Committee for Folk Poetry by SIEF	113
Šípka, Miloš: Publishing activities of Regional cultural center in Banská Bystrica in regard to traditional folk culture during years 1983—1991	445	Štefániková, Zuzana: Greeting to Viera Nosálová	103
Šrámková, Marta: The 4 th World Congress of International association for ethno-			

BOOK REVIEWS—ANNOTATIONS

CONTENTS OF THE 39th VOLUME

INHALT DES 39. JAHRGANGES

STUDIEN

Altman, Karel: Tischgesellschaften als Faktor der Integration des Tschechischen Leservereins in Brünn	322
Apáthyová-Rusnáková, Zora: Versuch einer Bestimmung von Wertestrukturen und einer Messung von Werteorientationen	51
Belaj, Vitomir: Slowaken und die kroatische Ethnologie	331
Botík, Ján: Ethnizität als grundlegende Kategorie in der ethnographischen Wissenschaft	18
Burlasová, Soňa: Individuum und Kollektiv	310
Divac, Zorica: Zur Eheerkennnis im serbischen Volksmilieu	328
Dorovský, Ivan: Rezeption der makedonischer Volksdichtung in der Slowakei	185
Einleitung	5
Kaľavský, Michal: Die Situation der Nationalminderheiten in der Slowakei in den Jahren 1918—1938	143
Klímová, Dagmar: Tschechische politische Anekdote im Kontext von Mitteleuropa	32
Komorovský, Ján: Ethnographie und Religionistik	6
Kovačevičová, Soňa: Migrations- und Emigrationswege der Juden in der Slowakei	288
Krekovičová, Eva: Die Kategorie der Funktion und die ethnologische Forschung (am Beispiel der Analyse des Liederrepertoires)	191
Krupa, Viktor: Die Entstehung der Welt und rebellische Elemente in der polynesischen und japanischen Mythologie	13
Leščák, Milan: The beginnings of functional structuralism in Slovak ethnology	336
Maťovčík, Augustín: Zu manchen Problemen der Volksdichtung in der Epoche des Präromantismus	181
Moravcová, Dana: Die Umwandlungskriterien in der Auswahl des Ehepartners bei den Slowaken aus rumänischen Erzgebirge in tschechischen Grenzgebiet	274
Nosková, Helena: Studienbeitrag zur For-	

schung der Volkskultur der Slowaken im tschechischen Grenzgebiet vom Jahre 1945 bis zur Gegenwart	261
Podoba, Juraj: Der Einfluss der sozialen Struktur auf die Besiedlung, das traditionelle Bauwesen und Wohnen in Bratislava-Rača	157
Radovanovič, Miljana: Fragen zu demographischen Phänomenen und Prozessen im Kontext der ethnologischen Forschungen des urbanistischen Milieu	178
Skalník, Peter: Sovietische Ethnographie und die Nationalitätenfrage	26
Stoličná, Rastislava: Zu den Fragen der Struktur des Inhalts und der Benennung des Speisens der Dorfgemeinschaft in der Slowakei	303
Štefániková, Zuzana: Formen und Funktionen der Nationalkleidung in der Slowakei	37
Zelová, Alena: Die Identität der Angehörigen der ethnischen Minderheiten in national gemischten Regionen der Slowakei — sozial-psychologischer Zutritt	132

DISKUSSION

Gespräch mit Peter Skalník (L. Chorváthová)	77
Gespräch mit Milan Stanek (Z. Vanovičová)	207
Gespräch mit Professor Ladislav Holý (L. Chorváthová)	348
Kaľavský, Michal: Ethnizität oder ethnisches Bewusstsein?	354
Leščák, Milan: Anfang nützlicher Dialoge?	67
Nuoška, Andrej: Die Position der Ethnologie im Modellieren des Gleichgewichtswachstums der Regionen	202

MATERIALIEN

Čukan, Jaroslav—Halmová, Mária: Determinanten der Lebensweise in den Bergmannsgemeinden in der Umgebung von Železník	402
Halmová, Mária—Čukan, Jaroslav: Determinanten der Lebensweise in den Bergmannsgemeinden in der Umgebung von Že-	

leznik	402	Gašparíková, Viera: Internationale Konferenz Von der Ševčenko wissenschaftlichen Gesellschaft bis zur Ukrainischen unabhängigen Universität	439
Churý, Slavko: Volkskundliche Denkwürdigkeiten in den edelmännischen Nachlassenschaften aus dem 17. und 18. Jh. in Lip-tov	98	Hlôšková, Hana: I. Folkloristisches Seminar des Instituts für Ethnographie und Folkloristik der Tsch. Akademie der Wissenschaften	234
Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: Aus der gegenwärtigen Forschung der ethnischen Bewusstheit bei der jüngsten Generation der Bewohner der slowakischen Gemeinde Santov (Pilisszántó) in Ungarn	212	— Wissenschaftliche Konferenz gewidmet dem 150. Jahrestag der Geburt von Andrej Kmeť	436
Kaľavská, Viera—Továrek, Leoš: Automatisierte Bearbeitung der Dokumentationsfonde des Ethnographischen Instituts SAW — Gruppe HOCHZEIT	86	Holý, Dušan: Wissenschaftler allerhöchsten Qualitäten. Zum sechzigsten Geburtstag von Oskar Elschek	421
Kaľavský, Michal: Sprachliche und religiöse Zusammensetzung der Zemplinergau im 18. Jahrhundert	367	Chlebana, Milan: Lebensjubiläum von Viera Abelová	433
Kardošová, Monika: Die Verarbeitung des Holzes im Gebiet von Podjavorina im 20. Jh.	217	Chorváthová, Lúbia: Zwei interessante Konferenzen (EASA, Coimbra 1990 und IUAES, Lisabon 1990)	108
Komorovský, Ján: Inkulturation in der Arbeit der slowakischen Missionäre	363	Jakubíková, Kornélia: Lebensjubiläum von Fr. Doz. Dr. Emília Horváthová, CSc.	426
Profantová, Zuzana: Andrej Kmeť und die Sprichwörter in seinem Werk	358	Kadlecová-Onderčaninová, Andrea: Die internationale Konferenz der Forschung der Nationalminderheiten in Békéscsaba	240
Skružný, Ludvík: Brunnen dokumentiert in den Archiven der Slowakischen Akademie der Wissenschaften und der Tschechoslowakischen Akademie der Wissenschaften	383	Kaľavská, Viera: Seminar „Probleme des Aufbaus der Automatisierten Informationssysteme in den Gesellschaftswissenschaften und in den Gebieten ihrer Applikation“	443
Továrek, Leoš—Kaľavská, Viera: Automatisierte Bearbeitung der Dokumentationsfonde des Ethnographischen Instituts SAW — Gruppe HOCHZEIT	86	Kiripolský, Milan: Verlautbarung über die Entstehung der Union der Freilichtmuseen in der Slowakei	442
Vanovičová, Zora: Ikonen der Ostslowakei und Motive der mündlichen prosaischen Dichtung	412	Kovačevičová, Soňa: Oľga Danglová fünfzigjährig	428
RUNDSCHAU—INFORMATIONEN—GLOSSEN		Mlynka, Ladislav: Seminar der Subkommission für das volkstümliche Bauwesen und Siedlungen der IKKKB	441
Apáthyová-Rusnáková, Zora: Konferenz „Stadt und ihre Kultur“	105	Mušinka, Mikuláš: Internationales wissenschaftliches Seminar über Ruthenen-Ukrainer im Karpathengebiet	438
Benža, Mojmír: Besprechung über den Ethnographischen Atlas von Böhmen, Mähren und Schlesien	437	Pišútová, Irena: Jubilarin Ph. Dr. Jarmila Paličková-Pátková, CSc.	228
Beňušková, Zuzana: XI. Symposium in Strážnice	113	Procházka, Lubomír: Die Vollversammlung der Ethnographischen Gesellschaft bei der Tsch. Akademie der Wissenschaften im J. 1990 in Boskovice	245
— Historische Forschung der Familie in Westeuropa	444	Riečanská, Eva: Nach Ethnofilm Čadca 1990	242
Bitušíková, Sáša: Hundert Jahre des Mittelslowakischen Museums in Banská Bystrica	115	Salner, Peter: Perspektiven der volkskundlichen Stadtforschung	107
Danglová, Oľga: Bild und Text	236	Slavkovský, Peter: Ph. Dr. Mojmír Benža feierte seinen fünfzigsten Geburtstag	431
Frolec, Václav: Jaroslav Štika sechzigjährig	230	Šípka, Miloš: Die Editionstätigkeit des Bezirks Volksbildungszentrum in Banská Bystrica in der Beziehung zur traditionellen Volkskultur (1983—1991)	445
— Internationale Konferenz über Ethnographische Kartographie	231	Šrámková, Marta: Vierter Weltkongress der Internationalen Gesellschaft für Ethnologie und Folklore	110
— Das europäische Dorf heute	238	— Tagung der internationalen Kommission für Volkspoesie bei SIEF	113
— Der VII. Ugro-finische Kongress (CIFU-7)	241		
— Zum 100. Jahrestag der Geburt von Prof. A. Václavík	416		
— Lebensjubiläum von Soňa Kovačevičová	418		

СОДЕРЖАНИЕ ЖУРНАЛА ЗА 39 ГОД ИЗДАНИЯ

СТАТЬИ

Альтман, Карел: Стловые общества как фактор интеграции Чешского читательского клуба в Брно 322

Апатыова-Руснакова, Зора: Попытка определения структуры оценок и изменения ценностных ориентаций 51

Белай, Витомир: Словаки и хорватская этнология 331

Ботик, Ян: Этничность как основная категория этнографической науки 18

Бурласова, Соня: Индивид и коллектив Введение 310 5

Дивац, Зорица: К пониманию брака в сербской народной среде 328

Доровски, Иван: Восприятие македонской народной поэзии в Словакии 185

Зелева, Алена: Идентичность членов этнических меньшинств в национально смешанных областях Словакии — социально-психологический подход 132

Калявски, Михал: Положение народных меньшинств в Словакии в 1918—1938 гг. 143

Климова, Дагмар: Чешский политический анекдот в отношении Центральной Европы 32

Коморовски, Ян: Этнография и религионистика 6

Ковачевичова, Соня: Миграционные и эмиграционные пути евреев Словакии 288

Креквичова, Эва: Категория функции и этнологическое исследование (на случае анализа песенного репертуара) 191

Крупа, Виктор: Сотворение мира и элементы бунта в полинезийской и японской мифологиях 13

Лешчак, Милан: Зарождение функционального структурализма в словацкой этнологии 336

Матевчик, Аугустин: К некоторым проблемам народного творчества в период преромантизма 181

Моравцова, Дана: Изменения критерий выбора супружеского партнера среди Словаков из румынских гор, переселенных в чешское пограничье 274

Носкова, Хелена: К исследованию народной культуры Словаков в чешском пограничье с 1945 г. по наши дни 261

Подоба, Юрай: Влияние социальной структуры на заселение, традиционное зодчество и жилище в Братиславе-Раче 157

Радованович, Миляна: Вопросы демографических явлений и процессов в контексте этнологических исследований городской среды 178

Скалник, Петер: Советская этнография и национальный вопрос 26

Столична, Растислава: К вопросам структуры, содержания и названий еды деревенского общества в Словакии 303

Штефаникова, Зузана: Формы и функции национальной одежды в Словакии 37

ДИСКУССИЯ

Калявски, Михал: Этничность или этническое сознание? 354

Лешчак, Милан: Начало полезных диалогов? 67

Нуошка, Андрей: Место этнологии в моделировании уравновешенного роста областей 202

Разговор с Петром Скалником (Л. Хорватова) 77

Разговор с Миланом Станеком (З. Вановичова) 207

Разговор с профессором Ладиславом Голым (Л. Хорватова) 348

МАТЕРИАЛЫ

Вановичова, Зора: Иконы восточной Словакии и мотивы устной народной прозы 412

Кадлецова-Ондерчанинова, Андреа: Из современного исследования этнического сознания у самой молодой генерации жителей словацкой деревни Сантов (Пилишсанто) в Венгрии 212

Калявска, Вера—Товарек, Леош: Автоматизированная обработка документационных фондов Этнографического института САН — комплекс СВАДЬБА 86

Калявски, Михал: Языковая и конфессиональная структура населения Земплинского комитата в 18-ом веке 367

Кардошова, Моника: Обработка дерева в области Подьяворины 217

Коморовски, Ян: Инкультурация в работе словацких миссионеров 363

Профантова, Зузана: Андрей Кметь и паремии в его работах 358

Скружны, Лудвик: Колодцы документированные в архивах Словацкой и Чехословацкой академии наук 383

Чукан, Ярослав—Хальмова, Мария:

Детерминанты быта в шахтерских поселениях недалеко Железника	402
Товарек, Леош—Калявска, Вера: Автоматизированная обработка документационных фондов Этнографического института САН — комплекс СВАДЬБА	86

ОБЗОРЫ — ИНФОРМАЦИИ — ГЛОСЫ

Апатиова-Руснакова, Зора: Конференция «Город и его культура»	105
Бенжа, Моймир: Совершение об этнографическом атласе Чехии, Моравии и Силезии	437
Бенюшкова, Зузана: XI ^{ми} Симпозиум в Стражнице	113
Бенюшкова, Зузана: Историческое исследование семьи в западной Европе	444
Битушикова, Саша: Сто лет Среднесловацкого музея в Банской Быстрице	115
Гашпарикова, Вера: Международная конференция «С Наукового общества им. Шевченко по Свободный украинский университет»	439
Данглова, Ольга: Картина и текст	236
Кадлецова-Ондерчанинова, Андреа: Международная конференция исследований этнических меньшинств в Бекешской Чабе	240
Калявска, Вера: Семинар Проблемы постройки автоматизированных информационных систем в общественных науках и областях их аппликации	443
Кирипольски, Милан: Декларация об основании Унии музеев на открытом воздухе в Словакии	442
Ковачевичова, Соня: Юбилей Ольги Дангловой	428
Млынка, Ладислав: Семинар Субкомиссии по народному зодчеству и поселениям МКККБ	441
Мушинка, Микулаш: Международный научный семинар о русинах-украинцах Карпатской области	438
Пишутова, Ирена: Д-р Ярмила Паличкова-Паткова, К. и. н. отмечает юбилей	228
Прохазка, Лубомир: Всеобщая сессия Этнографического общества при Чехословацкой Академии наук в 1990 г. в Босковицах	245

Риечанска, Эва: После Этнофильма Чадца 1990	242
Салнер, Петер: Перспективы этнографии города	107
Славковски, Петер: Д-р Моймир Бенжа отметил пятьдесят лет	431
Шипка, Милош: Издательская деятельность Областного культурного центра в Банской Быстрице в отношении к традиционной народной культуре в 1983—1990 г.	445
Шрамкова, Марта: Четвертый мировой конгресс Международного общества по этнологии и фольклору	110
— Заседание международной Комиссии по народной поэзии (СИЭФ)	113
Штефаникова, Зузана: Поздравление Вере Носальевой	103
Фролец, Вацлав: Ярослав Штика шестидесятником	230
— Международная конференция по этнокартографии	231
— Европейская деревня сегодня	238
— VII ^{ог} Международный угро-финский конгресс	241
— По случаю сотой годовщины со дня рождения проф. А. Вацлавики	416
— Жизненный юбилей Сони Ковачевичовой	418
Хлуошкова, Хана: I ^{на} фольклористический семинар Института этнографии и фольклористики Чехословацкой академии наук	234
— Научная конференция по случаю 150-летия со дня рождения Андрея Кмента	436
Голы, Душан: Ученый самого высокого качества. По случаю юбилея Оскара Эльшека	421
Хлебана, Милан: Жизненный юбилей Веры Абеловой	433
Хорватова, Любица: Две интересные конференции (ЕАСА, Куимбра 1990 и МКАЭН, Лисабон 1990)	108
Якубикова, Корнелия: Жизненный юбилей Доц. Д-ра Эмилии Горватовой. К. и. н.	426

РЕЦЕНЗИИ — АННОТАЦИИ

СОДЕРЖАНИЕ ЖУРНАЛА ЗА 39 ГОД ИЗДАНИЯ

Slovenský národopis

Časopis Národopisného ústavu Slovenskej akadémie
vied

Ročník 39, 1991, číslo 3—4

Vychádza štyri razy do roka
Vydáva VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie
vied

Hlavný redaktor
PhDr. Milan Leščák, CSc.

Výkonné redaktorky
PhDr. Ľubica Chorváthová
PhDr. Zora Vanovičová

Typografia: Eva Kovačevičová-Fudala

Redakčná rada: PhDr. Stanislav Brouček, CSc., člen
kor. SAV Božena Filová, Prof. PhDr. Václav Frolec,
DrSc., doc. PhDr. Emília Horváthová, CSc., PhDr.
Václav Hrnčíko, PhDr. Josef Jančář, CSc., PhDr.
Soňa Kovačevičová, CSc., PhDr. Eva Krekovičová,
CSc., PhDr. Martin Mešša, PhDr. Ján Mjartan,
DrSc., doc. PhDr. Ján Podolák, CSc., PhDr. Zora
Rusnáková, CSc., PhDr. Peter Salner, CSc., PhDr.
Karol Strelec, PhDr. Andrej Sulitka, CSc.

Redakcia: 813 64 Bratislava, Jakubovo nám. 12
Vytlačila Knih tlačiareň Svornosť, š. p., Bratislava

Registr. zn. F 7091

Jednotlivé číslo Kčs 39,—, dvojčíslo Kčs 78,—; celo-
ročné predplatné Kčs 156.

Rozširuje, objednávky a predplatné prijíma PNS —
ÚED, Bratislava, ale aj každá pošta a doručovateľ.
Objednávky do zahraničia vybavuje PNS — Ústred-
ná expedícia a dovoz tlače, Nám. Slobody 6, 884 19
Bratislava

© VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied,
1991

SLOVAK ETHNOLOGY

Journal of Institute of Ethnology of the Slovak Aca-
demy of Sciences

Volume 39, 1991, No. 3—4

Published quarterly by VEDA, the Publishing House
of the Slovak Academy of Sciences

Editors PhDr. Milan Leščák, PhDr. Ľubica Chor-
váthová and PhDr. Zora Vanovičová

Editor: 813 64 Bratislava, Jakubovo nám. 12

SLOWAKISCHE VOLKSKUNDE

Zeitschrift des Ethnographischen Institutes der Slo-
wakischen Akademie der Wissenschaften

Jahrgang 39, 1991, Nr. 3—4

Erscheint viermal im Jahre

Herausgegeben vom VEDA, Verlag der Slowaki-
schen Akademie der Wissenschaften

Redakteure PhDr. Milan Leščák, PhDr. Ľubica
Chorváthová und PhDr. Zora Vanovičová

Redaktion: 813 64 Bratislava, Jakubovo nám. 12

L'ETHNOLOGIE SLOVAQUE

Revue de l'Institut d'Ethnologie de l'Académie slo-
vaque des sciences

Année 39, 1991, No. 3—4

Parait quatre fois par an. Editions de VEDA,
maison d'édition de l'Académie slovaque des sciences

Rédacteurs: PhDr. Milan Leščák, PhDr. Ľubica
Chorváthová et PhDr. Zora Vanovičová

Rédaction: 813 64 Bratislava, Jakubovo nám. 12

СЛОВАЦКАЯ ЭТНОЛОГИЯ

Журнал Института этнологии Словацкой Акаде-
мии Наук

Год издания 39, 1991 № 3—4

Издается четыре раза в год

«ВЕДА», издательство Словацкой Академии
Наук

Редакторы Д-р Милан Лешчак, Д-р Любица Хор-
ватова и Д-р Зора Вановичова

Адрес редакции: 813 64 Братислава, Якубово
нам. 12

Distributed by KUBON UND SAGNER,
D-8000 München POB 340108 SRN.

INDEX 49 616
Cena Kės 78,—